૫૨૦૬

કચ્છ-શાળોપયોગી.

દેશી હિસાબ.

ભાગ પહેલો.

કીમત ૧ આનો.

૫૨૦૯

કચ્છ શાળોપયોગી.

देशी हिसाब.

ભાગ પહેલો.

કચ્છ પ્રાંતની નિશાળો માટે ખાસ

રચનાર

દયાશંકર શ્યામજી ત્રિપાઠી,

ડેપ્યુટી એજ્યુકેશનલ ઈન્સ્પેકટર-કચ્છ.

આવૃત્તિ પહેલી

પ્રત, ૨૦૦૦.

અમદાવાદ.
આર્યોદય પ્રેસ.

સને ૧૮૯૨. સંવત ૧૯૪૯.

કિંમત એક આનો.

સાંકળીઉં.

-❧-

પ્રસ્તાવના.

—o—

ગૂજરાત કરતાં કચ્છમાં તોલ, માપ, ઇત્યાદિ કેટલેક અંશે જુદાં છે; તેથી તેનાં લેખાં ગણવાની રીતો પણ જુદી છે; તે વિષય ઉપર કચ્છ પ્રાંતને માટે ઇલાયદું પુસ્તક રચાવવું એમ નામદાર કચ્છ રીજન્સી કોન્સિલ હુજૂરથી સને ૧૮૮૧-૮૨ માં ઠરતાં મેં મારી શાળામાં ચાલતી એ વિષયની નોટ શ્રી દરબાર પસંદગી માટે મોકલી. પાછળથી સદરહુ નોટ પુસ્તકના આકારમાં છપાવી પ્રસિદ્ધ કરવાનું યોગ્ય ધારી, આ પ્રથમ ભાગ-ગૂજરાતના દેશી હિસાબ ભાગ પહેલાને લગતી હકીકતવાળો કચ્છ પ્રાંતના ત્રીજા ધોરણ લગીના અભ્યાસીઓના ઉપયોગ સારૂ પ્રસિદ્ધ કર્યો છે.

શિક્ષકોને ઉપયોગી સૂચના.

આંક શીખવવાની ખરી પદ્ધતિના અજ્ઞાનને લીધે એ વિષય બાળકોને અણગમતો થાયછે, તથા આંકનો ઉપયોગ તેઓ યોગ્ય રીતે કરી શકતા નથી. તે અડચણ દૂર થવા માટે અહીં તે વિષય શીખવવાનું કંઈ દિગ્દર્શન કરાવવા ધાર્યું છે. તે દરેક વર્ગના શિક્ષકે પોતાના મુખ્ય મહેતાજી પાસે ધ્યાન પૂર્વક સમજી લેવું.

ઘણી નિશાળોમાં સઘળા વિદ્યાર્થીઓ જુદા જુદા પાડા જૂની પદ્ધતિએ ગોખતા માલૂમ પડેછે, એ રીત બરાબર નથી. શહેરોમાં તો બની શકે તો અમુક મુદ્દતેજ બાળ વર્ગમાં નવા છોકરા દાખલ કરવાનો નિયમ બંધાય તો વધારે અનુકુળતા થાય; પરંતુ તેના અભાવે શિક્ષકે જેમ બને તેમ વર્ગમાં ઓછી ટુકડીઓ પાડી તે દરેકને નવી પદ્ધતિએ આંક શીખવવા.

પ્રથમ દશ સુધી ગણતાં શીખવવા વિષે—પહેલો એક લખોટો[1] બતાવીને કહેવું કે "આ એક છે" પછી જેનો જવાબ એક આવે એવા સવાલો* પૂછવા; નાક, જીભ, માથું, ઇ. થી એકની સંખ્યાનો વિચાર બરાબર ઠસાવવો. પછી એક લખોટામાં બીજો ઉમેરીને તે વિષે પ્રશ્નો પૂછી "બે" ની સંખ્યા પાકી કરાવવી. બેમાંથી એક જાય તો એક રહે એમ પ્રદર્શનથી પાકું ઠસાવવું. બેમાં એક ઉમેરીએ તો ત્રણ; ત્રણમાંથી એક જાય તો બે, અને બે જાય તો

---

૧ લખોટા કિંવા કાંકરા, કાપા, સિક્કા કે નિત્ય નજરે પડતી બીજી કોઈપણ ચીજ.

* બાળકો પ્રશ્નોના જવાબ અટકળે ન આપતાં બરાબર સમજીને આપે એમ સાવચેતી રાખવી.

એક રહે, એમ પણ ઉપરની રીતે પાકું કરાવતા જવું. એ પ્રમાણે એક એક વધારતાં દશ સુધીની સંખ્યાનો વિચાર બરાબર ઠસાવવો. હાથપગનાં આંગળાં, સ્કૂલનાં બારી બારણાં, બાંકડા, શીડીનાં પગથિયાં, વગેરે ગણાવવાથી ગમ્મત સાથે જ્ઞાન મળશે.

દશ સુધી લખતાં શીખવવા વિષે.

પાટીઆપર પ્રથમ એક, પછી બે, ત્રણ, ચાર, એમ જુદા જુદા દશ સુધી કાપા પાડી તે ગણાવવા. પછી કહેવું કે આમ કાપા લખવાથી ઘણી જગ્યા અને વખત રોકાય છે, તે બચાવવા માટે ૧, ૨, ૩, ૪, ૧૦ આંકડા છે. એમ કહી પાટીના ઉપર કરેલા કાપાની જુદી જુદી સંખ્યા ઉપર એકથી દશ સુધી આંકડ લખી બતાવવા.[1] પાટીઆપર શીખવ્યા પછી બાળકને કંટાળો ન ઉપજે એટલો વખત તે આંકડા સ્લેટપર ઘુંટાવવા. તેથી હાથ વળશે એકથી નવ સુધીના આંકડા આડાઅવળા બરાબર પાકા કરાવવા, કેમકે "એક" સઘળા ગણિતનું મંડાણ છે. એક જાણનાર દશ સહેલથી લખી શકશે.

સો સુધીના આંક ગણતાં લખતાં શીખવવા વિષે.—

આગીઆર—દશ ત્રાંબિયામાં એક નાંખીએ તો અગીઆર થાય, તે સમજાવીને પાટીઆમાં લખવું કે "એએકડે અગીઆર" પછી સૌને સાથે સ્લેટમાં લખાવવા. અને અગીઆરમાંથી એક, બે, ૯. જતાં બાકી કેટલા રહે? તેપણ પૂછતા જવું. એ રીતે દરેક નવો અંક શીખવતાં પ્રથમના અંકમાં એક ઉમેરતાં તે થાય છે; તેમાંથી એક બાદ કરતાં આગળનો અને બે બાદ કરતાં તેથી આગળનો અંક થાય તે પણ સાથે શીખવતા જવું. અને તે પાકું ઠસાવવા માટે અમુક સંખ્યામાં અમુક ઉમેરવાથી અથવા ઓછા કરવાથી કેટલા

---

૧ એ આંકડા સામટા ન શીખવતાં ભણનારની શકિત અને ઉમર ઉપર નજર રાખી, ભૂલી ન જાય તેટલું શીખવવું.

થાય! એમ પ્રશ્નો પૂછી તે સંખ્યા છોકરા પાસે કહાવવી. એ પ્રમાણે શીખવતાં ઘણે દિવસે સો સુધી ગણતાં, લખતાં અને પાઠ લેતાં શીખવવું. અને તે સાથે કાળું પાટીઉં અને લખોટા યંત્રને ભૂલવાં નહિ. ઉમેરવા તથા ઓછા કરવા વિષે પહેલી ચોપડીના છેલ્લા ભાગમાં સવાલોછે તેવી જાતના દાખલા પૂછવા.

પાડા શીખવવા વિષે.

એકાનો પાડો—એક લખોટો જુદો પાડી—બતાવી પૂછવું કે "આ કેટલા છે"? જ.—એક. એકને પાડામાં એકું કહેછે, માટે એક એક મૂકીએ તો એક થાય. એ પાકી ખાત્રી કરાવવી કે જેમ લખાયછે, તેમજ બોલાય છે પછી બે લખોટા જુદા પાડીને પૂછવું કે "આ કેટલા છે"? જ. "બે" ત્યારે બે એકવાર લેવાથી "બેએકું બે થાયછે." એમ ગણી તથા લખીને બતાવવું. અને મોઢે પકડું કરાવવું. એમ આગળ ચલાવવા સાથે પ્રશ્નો પૂછી પૂછીને નક્કી કરવું કે બાળકો બરાબર સમજ્યા છે કે નહિ? પાડાને અંતે પુનરાવર્ત્તન કરાવવું, એમ આખો પાડો સ્લેટ ઉપર લખતાં અને મોઢે બોલતાં આવડે કે તે પાડાનો ઉપયોગ થાય, એવાં સહેલાં લેખાં પૂછવાં.—જેમકે 'ઢીંગલાના બશેર તો છ ઢીંગલાના કેટલા? જવાબ-(છદુ) બાર, ઇત્યાદિ એમ દરેક પાડો શીખવતા જવું, ને આગળ ચાલતાં જવું. પાડા શીખવવામાં લખોટા, કોડી, કાંકરા વગેરે દર્શનિક વસ્તુનો ઉપયોગ ખચીત કરવો.

ઉપરની રીતે જોતાં સમજાય છે કે આંક, એ માત્ર ઝટ મોઢે કરી શકાય તેવા તૈયાર કરેલા ગુણાકારના કોઠાછે. તેમાં પ્રથમ ગુણ્ય, પછી ગુણક અને છેલ્લે ગુણાકાર છે. પરંતુ અગીઆરના પાડાથી એ ક્રમ બદલાયછે, એ વાત બાળકને સહેલા રૂપમાં સમજાવવી.

આંક સારી રીતે યાદ હોવાથી લેખાં તેમજ ગણિતના હિસાબ પણ ઝટ સહેલથી ગણી શકાયછે; અને વ્યવહારમાં પણ તેનો ઘણો ખપ પડેછે. સારા ભણેલા છતાં જેને આંક બરાબર નથી આવડતા તેવા માણસની ઘણીવાર હાંસી થાયછે. ઉપલા ધોરણમાં ચડ્યા છતાં આંકની યાદદાસ્ત હમેશા તાજી રાખવાની જરૂરછે. માટે હમેશા અમુક પાટી લખી લાવવાનું અને અમુક વખતે પાટી વર્ગમાં લખાવવાનું ધોરણ રાખવું જોઇએ.

પાડા શીખવવામાં નીચેના નિયમો અવશ્ય યાદ રાખવા.

૧ જૂની પદ્ધતિએ–પાડો લખી આપી ગોખાવવો નહિ, પણ ઉપર બતાવેલી રીતે અર્થ સહિત પાડો શીખવવો.

૨ અમુક પલાકું કેમ થયું? તે લખોટા યંત્રવડે પ્રત્યક્ષ કરી બતાવવું.

૩ પાડો પ્રથમ સમજણ સહિત બોલતાં અને પછી લખતાં શીખવવો.

૪ પાટીઆ ઉપર પાડો પૂરો શીખવ્યા પછીજ સ્લેટપર લખી પાકો કરાવવો.

૫ આરંભમાં સાધારણ રીતે પ્રથમ અર્ધો પાડો શીખવવો.

૬ પાડાની પાઠ લેતાં વચ્ચે એકડે એકના અંકોનું પણ વિવેચન કરાવવું જેમ—"તેર છક અઠોતેર" સાતડે આઠડે અઠોતેર.

૭ પ્રત્યેક પાડાની અવળી ને સવળીબંને રીતે પાઠ લેવડાવવી.

૮ શીખેલા પાડાના પલાકાં છૂટક મ્હોડે તેમજ લખાવીને ખાત્રી કરાવવી. અને અમુક પાટાના દુઆ, તરિયા, ઇ. લખાવવા.

૯ પ્રત્યેક પાડાનો ઉપયોગ વ્યવહારિક દાખલાથી કરાવવો.

એકડે એક આંક એકડા.

૧	૧ ૧	૨ ૧	૩ ૧	૪ ૧	૫ ૧	૬ ૧
૨	૧ ૨	૨ ૨	૩ ૨	૪ ૨	૫ ૨	૬ ૨
૩	૧ ૩	૨ ૩	૩ ૩	૪ ૩	૫ ૩	૬ ૩
૪	૧ ૪	૨ ૪	૩ ૪	૪ ૪	૫ ૪	૬ ૪
૫	૧ ૫	૨ ૫	૩ ૫	૪ ૫	૫ ૫	૬ ૫
૬	૧ ૬	૨ ૬	૩ ૬	૪ ૬	૫ ૬	૬ ૬
૭	૧ ૭	૨ ૭	૩ ૭	૪ ૭	૫ ૭	૬ ૭
૮	૧ ૮	૨ ૮	૩ ૮	૪ ૮	૫ ૮	૬ ૮
૯	૧ ૯	૨ ૯	૩ ૯	૪ ૯	૫ ૯	૬ ૯
૧૦	૨ ૦	૩ ૦	૪ ૦	૫ ૦	૬ ૦	૭ ૦

એકડા

૭ ૧	૮ ૧	૯ ૧	૧ ૦ ૧ સો એક લંતર
૭ ૨	૮ ૨	૯ ૨	૧ ૦ ૨ સો બી લંતર
૭ ૩	૮ ૩	૯ ૩	૧ ૦ ૩ સો ત્રી લંતર
૭ ૪	૮ ૪	૯ ૪	૧ ૦ ૪ સો ચી લંતર
૭ ૫	૮ ૫	૯ ૫	૧ ૦ ૫ સો પચ લંતર
૭ ૬	૮ ૬	૯ ૬	૧ ૦ ૬ સો છી લંતર
૭ ૭	૮ ૭	૯ ૭	૧ ૦ ૭ સો સત લંતર
૭ ૮	૮ ૮	૯ ૮	૧ ૦ ૮ સો અઠ લંતર
૭ ૯	૮ ૯	૯ ૯	૧ ૦ ૯ સો નવ લંતર
૮ ૦	૯ ૦	૧૦ ૦	૧ ૧ ૦ સો દાવો તર

એક એકું એક. (એકા.)

૧	૧	૧	૧	૨	૨	૧	૩	૩	૧	૪	૪	૧	૫	૫
૨	૧	૨	૨	૨	૪	૨	૩	૬	૨	૪	૮	૨	૫	૧૦
૩	૧	૩	૩	૨	૬	૩	૩	૯	૩	૪	૧૨	૩	૫	૧૫
૪	૧	૪	૪	૨	૮	૪	૩	૧૨	૪	૪	૧૬	૪	૫	૨૦
૫	૧	૫	૫	૨	૧૦	૫	૩	૧૫	૫	૪	૨૦	૫	૫	૨૫
૬	૧	૬	૬	૨	૧૨	૬	૩	૧૮	૬	૪	૨૪	૬	૫	૩૦
૭	૧	૭	૭	૨	૧૪	૭	૩	૨૧	૭	૪	૨૮	૭	૫	૩૫
૮	૧	૮	૮	૨	૧૬	૮	૩	૨૪	૮	૪	૩૨	૮	૫	૪૦
૯	૧	૯	૯	૨	૧૮	૯	૩	૨૭	૯	૪	૩૬	૯	૫	૪૫
૧૦	૧	૧૦	૧૦	૨	૨૦	૧૦	૩	૩૦	૧૦	૪	૪૦	૧૦	૫	૫૦

એકા.

૧	૬	૬	૧	૭	૭	૧	૮	૮	૧	૯	૯	૧	૧૦	૧૦
૨	૬	૧૨	૨	૭	૧૪	૨	૮	૧૬	૨	૯	૧૮	૨	૧૦	૨૦
૩	૬	૧૮	૩	૭	૨૧	૩	૮	૨૪	૩	૯	૨૭	૩	૧૦	૩૦
૪	૬	૨૪	૪	૭	૨૮	૪	૮	૩૨	૪	૯	૩૬	૪	૧૦	૪૦
૫	૬	૩૦	૫	૭	૩૫	૫	૮	૪૦	૫	૯	૪૫	૫	૧૦	૫૦
૬	૬	૩૬	૬	૭	૪૨	૬	૮	૪૮	૬	૯	૫૪	૬	૧૦	૬૦
૭	૬	૪૨	૭	૭	૪૯	૭	૮	૫૬	૭	૯	૬૩	૭	૧૦	૭૦
૮	૬	૪૮	૮	૭	૫૬	૮	૮	૬૪	૮	૯	૭૨	૮	૧૦	૮૦
૯	૬	૫૪	૯	૭	૬૩	૯	૮	૭૨	૯	૯	૮૧	૯	૧૦	૯૦
૧૦	૬	૬૦	૧૦	૭	૭૦	૧૦	૮	૮૦	૧૦	૯	૯૦	૧૦	૧૦	૧૦૦

અગીઆર એકું અગીઆર   અગીઆરા.

૧૧ ૧ ૧૧	૧૨ ૧ ૧૨	૧૩ ૧ ૧૩	૧૪ ૧ ૧૪	૧૫ ૧ ૧૫
૧૧ ૨ ૨૨	૧૨ ૨ ૨૪	૧૩ ૨ ૨૬	૧૪ ૨ ૨૮	૧૫ ૨ ૩૦
૧૧ ૩ ૩૩	૧૨ ૩ ૩૬	૧૩ ૩ ૩૯	૧૪ ૩ ૪૨	૧૫ ૩ ૪૫
૧૧ ૪ ૪૪	૧૨ ૪ ૪૮	૧૩ ૪ ૫૨	૧૪ ૪ ૫૬	૧૫ ૪ ૬૦
૧૧ ૫ ૫૫	૧૨ ૫ ૬૦	૧૩ ૫ ૬૫	૧૪ ૫ ૭૦	૧૫ ૫ ૭૫
૧૧ ૬ ૬૬	૧૨ ૬ ૭૨	૧૩ ૬ ૭૮	૧૪ ૬ ૮૪	૧૫ ૬ ૯૦
૧૧ ૭ ૭૭	૧૨ ૭ ૮૪	૧૩ ૭ ૯૧	૧૪ ૭ ૯૮	૧૫ ૭૧૦૫
૧૧ ૮ ૮૮	૧૨ ૮ ૯૬	૧૩ ૮૧૦૪	૧૪ ૮૧૧૨	૧૫ ૮૧૨૦
૧૧ ૯ ૯૯	૧૨ ૯૧૦૮	૧૩ ૯૧૧૭	૧૪ ૯૧૨૬	૧૫ ૯૧૩૫
૧૧૧૦૧૧૦	૧૨૧૦૧૨૦	૧૩૧૦૧૩૦	૧૪૧૦૧૪૦	૧૫૧૦૧૫૦

અગીઆરા.

૧૬ ૧ ૧૬	૧૭ ૧ ૧૭	૧૮ ૧ ૧૮	૧૯ ૧ ૧૯	૨૦ ૧ ૨૦
૧૬ ૨ ૩૨	૧૭ ૨ ૩૪	૧૮ ૨ ૩૬	૧૯ ૨ ૩૮	૨૦ ૨ ૪૦
૧૬ ૩ ૪૮	૧૭ ૩ ૫૧	૧૮ ૩ ૫૪	૧૯ ૩ ૫૭	૨૦ ૩ ૬૦
૧૬ ૪ ૬૪	૧૭ ૪ ૬૮	૧૮ ૪ ૭૨	૧૯ ૪ ૭૬	૨૦ ૪ ૮૦
૧૬ ૫ ૮૦	૧૭ ૫ ૮૫	૧૮ ૫ ૯૦	૧૯ ૫ ૯૫	૨૦ ૫૧૦૦
૧૬ ૬ ૯૬	૧૭ ૬૧૦૨	૧૮ ૬૧૦૮	૧૯ ૬૧૧૪	૨૦ ૬૧૨૦
૧૬ ૭૧૧૨	૧૭ ૭૧૧૯	૧૮ ૭૧૨૬	૧૯ ૭૧૩૩	૨૦ ૭૧૪૦
૧૬ ૮૧૨૮	૧૭ ૮૧૩૬	૧૮ ૮૧૪૪	૧૯ ૮૧૫૨	૨૦ ૮૧૬૦
૧૬ ૯૧૪૪	૧૭ ૯૧૫૩	૧૮ ૯૧૬૨	૧૯ ૯૧૭૧	૨૦ ૯૧૮૦
૧૬૧૦૧૬૦	૧૭૧૦૧૭૦	૧૮૧૦૧૮૦	૧૯૧૦૧૯૦	૨૦૧૦૨૦૦

એકવીએકું એકવીઅ. એકવીસા.

૨૧ ૧ ૨૧	૨૨ ૧ ૨૨	૨૩ ૧ ૨૩	૨૪ ૧ ૨૪	૨૫ ૧ ૨૫
૨૧ ૨ ૪૨	૨૨ ૨ ૪૪	૨૩ ૨ ૪૬	૨૪ ૨ ૪૮	૨૫ ૨ ૫૦
૨૧ ૩ ૬૩	૨૨ ૩ ૬૬	૨૩ ૩ ૬૯	૨૪ ૩ ૭૨	૨૫ ૩ ૭૫
૨૧ ૪ ૮૪	૨૨ ૪ ૮૮	૨૩ ૪ ૯૨	૨૪ ૪ ૯૬	૨૫ ૪ ૧૦૦
૨૧ ૫ ૧૦૫	૨૨ ૫ ૧૧૦	૨૩ ૫ ૧૧૫	૨૪ ૫ ૧૨૦	૨૫ ૫ ૧૨૫
૨૧ ૬ ૧૨૬	૨૨ ૬ ૧૩૨	૨૩ ૬ ૧૩૮	૨૪ ૬ ૧૪૪	૨૫ ૬ ૧૫૦
૨૧ ૭ ૧૪૭	૨૨ ૭ ૧૫૪	૨૩ ૭ ૧૬૧	૨૪ ૭ ૧૬૮	૨૫ ૭ ૧૭૫
૨૧ ૮ ૧૬૮	૨૨ ૮ ૧૭૬	૨૩ ૮ ૧૮૪	૨૪ ૮ ૧૯૨	૨૫ ૮ ૨૦૦
૨૧ ૯ ૧૮૯	૨૨ ૯ ૧૯૮	૨૩ ૯ ૨૦૭	૨૪ ૯ ૨૧૬	૨૫ ૯ ૨૨૫
૨૧ ૧૦ ૨૧૦	૨૨ ૧૦ ૨૨૦	૨૩ ૧૦ ૨૩૦	૨૪ ૧૦ ૨૪૦	૨૫ ૧૦ ૨૫૦

એકવીસા.

૨૬ ૧ ૨૬	૨૭ ૧ ૨૭	૨૮ ૧ ૨૮	૨૯ ૧ ૨૯	૩૦ ૧ ૩૦
૨૬ ૨ ૫૨	૨૭ ૨ ૫૪	૨૮ ૨ ૫૬	૨૯ ૨ ૫૮	૩૦ ૨ ૬૦
૨૬ ૩ ૭૮	૨૭ ૩ ૮૧	૨૮ ૩ ૮૪	૨૯ ૩ ૮૭	૩૦ ૩ ૯૦
૨૬ ૪ ૧૦૪	૨૭ ૪ ૧૦૮	૨૮ ૪ ૧૧૨	૨૯ ૪ ૧૧૬	૩૦ ૪ ૧૨૦
૨૬ ૫ ૧૩૦	૨૭ ૫ ૧૩૫	૨૮ ૫ ૧૪૦	૨૯ ૫ ૧૪૫	૩૦ ૫ ૧૫૦
૨૬ ૬ ૧૫૬	૨૭ ૬ ૧૬૨	૨૮ ૬ ૧૬૮	૨૯ ૬ ૧૭૪	૩૦ ૬ ૧૮૦
૨૬ ૭ ૧૮૨	૨૭ ૭ ૧૮૯	૨૮ ૭ ૧૯૬	૨૯ ૭ ૨૦૩	૩૦ ૭ ૨૧૦
૨૬ ૮ ૨૦૮	૨૭ ૮ ૨૧૬	૨૮ ૮ ૨૨૪	૨૯ ૮ ૨૩૨	૩૦ ૮ ૨૪૦
૨૬ ૯ ૨૩૪	૨૭ ૯ ૨૪૩	૨૮ ૯ ૨૫૨	૨૯ ૯ ૨૬૧	૩૦ ૯ ૨૭૦
૨૬ ૧૦ ૨૬૦	૨૭ ૧૦ ૨૭૦	૨૮ ૧૦ ૨૮૦	૨૯ ૧૦ ૨૯૦	૩૦ ૧૦ ૩૦૦

એકત્રી એકું એકત્રીસા એકત્રીસા.

૩૧	૧	૩૧	૩૨	૧	૩૨	૩૩	૧	૩૩	૩૪	૧	૩૪	૩૫	૧	૩૫
૩૧	૨	૬૨	૩૨	૨	૬૪	૩૩	૨	૬૬	૩૪	૨	૬૮	૩૫	૨	૭૦
૩૧	૩	૯૩	૩૨	૩	૯૬	૩૩	૩	૯૯	૩૪	૩	૧૦૨	૩૫	૩	૧૦૫
૩૧	૪	૧૨૪	૩૨	૪	૧૨૮	૩૩	૪	૧૩૨	૩૪	૪	૧૩૬	૩૫	૪	૧૪૦
૩૧	૫	૧૫૫	૩૨	૫	૧૬૦	૩૩	૫	૧૬૫	૩૪	૫	૧૭૦	૩૫	૫	૧૭૫
૩૧	૬	૧૮૬	૩૨	૬	૧૯૨	૩૩	૬	૧૯૮	૩૪	૬	૨૦૪	૩૫	૬	૨૧૦
૩૧	૭	૨૧૭	૩૨	૭	૨૨૪	૩૩	૭	૨૩૧	૩૪	૭	૨૩૮	૩૫	૭	૨૪૫
૩૧	૮	૨૪૮	૩૨	૮	૨૫૬	૩૩	૮	૨૬૪	૩૪	૮	૨૭૨	૩૫	૮	૨૮૦
૩૧	૯	૨૭૯	૩૨	૯	૨૮૮	૩૩	૯	૨૯૭	૩૪	૯	૩૦૬	૩૫	૯	૩૧૫
૩૧	૧૦	૩૧૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૩૪	૧૦	૩૪૦	૩૫	૧૦	૩૫૦

એકત્રીસા.

૩૬	૧	૩૬	૩૭	૧	૩૭	૩૮	૧	૩૮	૩૯	૧	૩૯	૪૦	૧	૪૦
૩૬	૨	૭૨	૩૭	૨	૭૪	૩૮	૨	૭૬	૩૯	૨	૭૮	૪૦	૨	૮૦
૩૬	૩	૧૦૮	૩૭	૩	૧૧૧	૩૮	૩	૧૧૪	૩૯	૩	૧૧૭	૪૦	૩	૧૨૦
૩૬	૪	૧૪૪	૩૭	૪	૧૪૮	૩૮	૪	૧૫૨	૩૯	૪	૧૫૬	૪૦	૪	૧૬૦
૩૬	૫	૧૮૦	૩૭	૫	૧૮૫	૩૮	૫	૧૯૦	૩૯	૫	૧૯૫	૪૦	૫	૨૦૦
૩૬	૬	૨૧૬	૩૭	૬	૨૨૨	૩૮	૬	૨૨૮	૩૯	૬	૨૩૪	૪૦	૬	૨૪૦
૩૬	૭	૨૫૨	૩૭	૭	૨૫૯	૩૮	૭	૨૬૬	૩૯	૭	૨૭૩	૪૦	૭	૨૮૦
૩૬	૮	૨૮૮	૩૭	૮	૨૯૬	૩૮	૮	૩૦૪	૩૯	૮	૩૧૨	૪૦	૮	૩૨૦
૩૬	૯	૩૨૪	૩૭	૯	૩૩૩	૩૮	૯	૩૪૨	૩૯	૯	૩૫૧	૪૦	૯	૩૬૦
૩૬	૧૦	૩૬૦	૩૭	૧૦	૩૭૦	૩૮	૧૦	૩૮૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૦	૧૦	૪૦૦

એક પા પાય. — પાયા.

૧	૦ા ૦ા	૧૧	૦ા ૨ાાા	૨૧	૦ા ૫ા	૩૧	૦ા ૭ાાા	૪૧	૦ા૧૦ા
૨	૦ા ૦ાા	૧૨	૦ા ૩	૨૨	૦ા ૫ાા	૩૨	૦ા ૮	૪૨	૦ા૧૦ાા
૩	૦ા ૦ાાા	૧૩	૦ા ૩ા	૨૩	૦ા ૫ાાા	૩૩	૦ા ૮ા	૪૩	૦ા ૦ાાા
૪	૦ા ૧	૧૪	૦ા ૩ાા	૨૪	૦ા ૬	૩૪	૦ા ૮ાા	૪૪	૦ા૧૧
૫	૦ા ૧ા	૧૫	૦ા ૩ાાા	૨૫	૦ા ૬ા	૩૫	૦ા ૮ાાા	૪૫	૦ા૧૧ા
૬	૦ા ૧ાા	૧૬	૦ા ૪	૨૬	૦ા ૬ાા	૩૬	૦ા ૯	૪૬	૦ા૧૧ાા
૭	૦ા ૧ાાા	૧૭	૦ા ૪ા	૨૭	૦ા ૬ાાા	૩૭	૦ા ૯ા	૪૭	૦ા૧૧ાાા
૮	૦ા ૨	૧૮	૦ા ૪ાા	૨૮	૦ા ૭	૩૮	૦ા ૯ાા	૪૮	૦ા૧૨
૯	૦ા ૨ા	૧૯	૦ા ૪ાાા	૨૯	૦ા ૭ા	૩૯	૦ા ૯ાાા	૪૯	૦ા૧૨ા
૧૦	૦ા ૨ાા	૨૦	૦ા ૫	૩૦	૦ા ૭ાા	૪૦	૦ા૧૦	૫૦	૦ા૧૨ાા

પાયા.

૫૧	૦ા૧૨ાાા	૬૧	૦ા૧૫ા	૭૧	૦ા૧૭ાાા	૮૧	૦ા૨૦ા	૯૧	૦ા૨૨ાાા
૫૨	૦ા૧૩	૬૨	૦ા૧૫ાા	૭૨	૦ા૧૮	૮૨	૦ા૨૦ાા	૯૨	૦ા૨૩
૫૩	૦ા૧૩ા	૬૩	૦ા૧૫ાાા	૭૩	૦ા૧૮ા	૮૩	૦ા૨૦ાાા	૯૩	૦ા૨૩ા
૫૪	૦ા૧૩ાા	૬૪	૦ા૧૬	૭૪	૦ા૧૮ાા	૮૪	૦ા૨૧	૯૪	૦ા૨૩ાા
૫૫	૦ા૧૩ાાા	૬૫	૦ા૧૬ા	૭૫	૦ા૧૮ાાા	૮૫	૦ા૨૧ા	૯૫	૦ા૨૩ાાા
૫૬	૦ા૧૪	૬૬	૦ા૧૬ાા	૭૬	૦ા૧૯	૮૬	૦ા૨૧ાા	૯૬	૦ા૨૪
૫૭	૦ા૧૪ા	૬૭	૦ા૧૬ાાા	૭૭	૦ા૧૯ા	૮૭	૦ા૨૧ાાા	૯૭	૦ા૨૪ા
૫૮	૦ા૧૪ાા	૬૮	૦ા૧૭	૭૮	૦ા૧૯ાા	૮૮	૦ા૨૨	૯૮	૦ા૨૪ાા
૫૯	૦ા૧૪ાાા	૬૯	૦ા૧૭ા	૭૯	૦ા ૯ાાા	૮૯	૦ા૨૨ા	૯૯	૦ા૨૪ાાા
૬૦	૦ા૧૫	૭૦	૦ા૧૭ાા	૮૦	૦ા૨૦	૯૦	૦ા૨૨ાા	૧૦૦	૦ા૨૫,

એક અર્ધું અર્ધે.

૧	૦॥	૦॥	૧૧	૦॥	૫॥	૨૧	૦॥	૧૦॥	૩૧	૦॥	૧૫॥	૪૧	૦॥	૨૦॥
૨	૦॥	૧	૧૨	૦॥	૬	૨૨	૦॥	૧૧	૩૨	૦॥	૧૬	૪૨	૦॥	૨૧
૩	૦॥	૧॥	૧૩	૦॥	૬॥	૨૩	૦॥	૧૧॥	૩૩	૦॥	૧૬॥	૪૩	૦॥	૨૧॥
૪	૦॥	૨	૧૪	૦॥	૭	૨૪	૦॥	૧૨	૩૪	૦॥	૧૭	૪૪	૦॥	૨૨
૫	૦॥	૨॥	૧૫	૦॥	૭॥	૨૫	૦॥	૧૨॥	૩૫	૦॥	૧૭॥	૪૫	૦॥	૨૨॥
૬	૦॥	૩	૧૬	૦॥	૮	૨૬	૦॥	૧૩	૩૬	૦॥	૧૮	૪૬	૦॥	૨૩
૭	૦॥	૩॥	૧૭	૦॥	૮॥	૨૭	૦॥	૧૩॥	૩૭	૦॥	૧૮॥	૪૭	૦॥	૨૩॥
૮	૦॥	૪	૧૮	૦॥	૯	૨૮	૦॥	૧૪	૩૮	૦॥	૧૯	૪૮	૦॥	૨૪
૯	૦॥	૪॥	૧૯	૦॥	૯॥	૨૯	૦॥	૧૪॥	૩૯	૦॥	૧૯॥	૪૯	૦॥	૨૪॥
૧૦	૦॥	૫	૨૦	૦॥	૧૦	૩૦	૦॥	૧૫	૪૦	૦॥	૨૦	૫૦	૦॥	૨૫
૫૧	૦॥	૨૫॥	૬૧	૦॥	૩૦॥	૭૧	૦॥	૩૫॥	૮૧	૦॥	૪૦॥	૯૧	૦॥	૪૫॥
૫૨	૦॥	૨૬	૬૨	૦॥	૩૧	૭૨	૦॥	૩૬	૮૨	૦॥	૪૧	૯૨	૦॥	૪૬
૫૩	૦॥	૨૬॥	૬૩	૦॥	૩૧॥	૭૩	૦॥	૩૬॥	૮૩	૦॥	૪૧॥	૯૩	૦॥	૪૬॥
૫૪	૦॥	૨૭	૬૪	૦॥	૩૨	૭૪	૦॥	૩૭	૮૪	૦॥	૪૨	૯૪	૦॥	૪૭
૫૫	૦॥	૨૭॥	૬૫	૦॥	૩૨॥	૭૫	૦॥	૩૭॥	૮૫	૦॥	૪૨॥	૯૫	૦॥	૪૭॥
૫૬	૦॥	૨૮	૬૬	૦॥	૩૩	૭૬	૦॥	૩૮	૮૬	૦॥	૪૩	૯૬	૦॥	૪૮
૫૭	૦॥	૨૮॥	૬૭	૦॥	૩૩॥	૭૭	૦॥	૩૮॥	૮૭	૦॥	૪૩॥	૯૭	૦॥	૪૮॥
૫૮	૦॥	૨૯	૬૮	૦॥	૩૪	૭૮	૦॥	૩૯	૮૮	૦॥	૪૪	૯૮	૦॥	૪૯
૫૯	૦॥	૨૯॥	૬૯	૦॥	૩૪॥	૭૯	૦॥	૩૯॥	૮૯	૦॥	૪૪॥	૯૯	૦॥	૪૯॥
૬૦	૦॥	૩૦	૭૦	૦॥	૩૫	૮૦	૦॥	૪૦	૯૦	૦॥	૪૫	૧૦૦	૦॥	૫૦

એક પોણું પોણે.

પોણા.

૧	૦।।।૦।।।	૧૧	૦।।। ૮।	૨૧	૦।।।૧૫।।।	૩૧	૦।।।૨૩।	૪૧	૦।।।૩૦।।।
૨	૦।।। ।।	૧૨	૦।।। ૯	૨૨	૦।।।૧૬।।	૩૨	૦।।।૨૪	૪૨	૦।।।૩૧।।
૩	૦।।।૨।	૧૩	૦।।। ૯।।।	૨૩	૦।।।૧૭।	૩૩	૦।।।૨૪।।।	૪૩	૦।।।૩૨।
૪	૦।।।૩	૧૪	૦।।।૧૦।।	૨૪	૦।।।૧૮	૩૪	૦।।।૨૫।।	૪૪	૦।।।૩૩
૫	૦।।।૩।।।	૧૫	૦।।।૧૧।	૨૫	૦।।।૧૮।।।	૩૫	૦।।।૨૬।	૪૫	૦।।।૩૩।।।
૬	૦।।।૪।।	૧૬	૦।।।૧૨	૨૬	૦।।।૧૯।।	૩૬	૦।।।૨૭	૪૬	૦।।।૩૪।।
૭	૦।।।૫।	૧૭	૦।।।૧૨।।।	૨૭	૦।।।૨૦।	૩૭	૦।।।૨૭।।।	૪૭	૦।।।૩૫।
૮	૦।।।૬	૧૮	૦।।।૧૩।।	૨૮	૦।।।૨૧	૩૮	૦।।।૨૮।।	૪૮	૦।।।૩૬
૯	૦।।।૬।।।	૧૯	૦।।।૧૪।	૨૯	૦।।।૨૧।।।	૩૯	૦।।।૨૯।	૪૯	૦।।।૩૬।।।
૧૦	૦।।।૭।।	૨૦	૦।।।૧૫	૩૦	૦।।।૨૨।।	૪૦	૦।।।૩૦	૫૦	૦।।।૩૭।।

પોણા.

૫૧	૦।।।૩૮।	૬૧	૦।।।૪૫।।।	૭૧	૦।।।૫૩।	૮૧	૦।।।૬૦।।।	૯૧	૦।।।૬૮।
૫૨	૦।।।૩૯	૬૨	૦।।।૪૬।।	૭૨	૦।।।૫૪	૮૨	૦।।।૬૧।।	૯૨	૦।।।૬૯
૫૩	૦।।।૩૯।।।	૬૩	૦।।।૪૭।	૭૩	૦।।।૫૪।।।	૮૩	૦।।।૬૨।	૯૩	૦।।।૬૯।।।
૫૪	૦।।।૪૦।।	૬૪	૦।।।૪૮	૭૪	૦।।।૫૫।।	૮૪	૦।।।૬૩	૯૪	૦।।।૭૦।।
૫૫	૦।।।૪૧।	૬૫	૦।।।૪૮।।।	૭૫	૦।।।૫૬।	૮૫	૦।।।૬૩।।।	૯૫	૦।।।૭૧।
૫૬	૦।।।૪૨	૬૬	૦।।।૪૯।।	૭૬	૦।।।૫૭	૮૬	૦।।।૬૪।।	૯૬	૦।।।૭૨
૫૭	૦।।।૪૨।।।	૬૭	૦।।।૫૦।	૭૭	૦।।।૫૭।।।	૮૭	૦।।।૬૫।	૯૭	૦।।।૭૨।।।
૫૮	૦।।।૪૩।।	૬૮	૦।।।૫૧	૭૮	૦।।।૫૮।।	૮૮	૦।।।૬૬	૯૮	૦।।।૭૩।।
૫૯	૦।।।૪૪।	૬૯	૦।।।૫૧।।।	૭૯	૦।।।૫૯।	૮૯	૦।।।૬૬।।।	૯૯	૦।।।૭૪।
૬૦	૦।।।૪૫	૭૦	૦।।।૫૨।।	૮૦	૦।।।૬૦	૯૦	૦।।।૬૭।।	૧૦૦	૦।।।૭૫

એકસવાયું સવા. સવાયા.

૧	૧। ૧।	૧૧	૧।૧૩॥।	૨૧	૧।૨૬।	૩૧	૧।૩૮॥।	૪૧	૧।૫૧।
૨	૧। ૨॥	૧૨	૧।૧૫	૨૨	૧।૨૭॥	૩૨	૧।૪૦	૪૨	૧।૫૨॥
૩	૧। ૩॥।	૧૩	૧।૧૬।	૨૩	૧।૨૮॥।	૩૩	૧।૪૧।	૪૩	૧।૫૩॥।
૪	૧। ૫	૧૪	૧।૧૭॥	૨૪	૧।૩૦	૩૪	૧।૪૨॥	૪૪	૧।૫૫
૫	૧। ૬।	૧૫	૧।૧૮॥।	૨૫	૧।૩૧।	૩૫	૧।૪૩॥।	૪૫	૧।૫૬।
૬	૧। ૭॥	૧૬	૧।૨૦	૨૬	૧।૩૨॥	૩૬	૧।૪૫	૪૬	૧।૫૭॥
૭	૧। ૮॥।	૧૭	૧।૨૧।	૨૭	૧।૩૩॥।	૩૭	૧।૪૬।	૪૭	૧।૫૮॥।
૮	૧।૧૦	૧૮	૧।૨૨॥	૨૮	૧।૩૫	૩૮	૧।૪૭॥	૪૮	૧।૬૦
૯	૧।૧૧।	૧૯	૧।૨૩॥।	૨૯	૧।૩૬।	૩૯	૧।૪૮॥।	૪૯	૧।૬૧।
૧૦	૧।૧૨॥	૨૦	૧।૨૫	૩૦	૧।૩૭॥	૪૦	૧।૫૦	૫૦	૧।૬૨॥

સવાયા.

૫૧	૧।૬૩॥।	૬૧	૧।૭૬।	૭૧	૧। ૮૮॥।	૮૧	૧।૧૦૧।	૯૧	૧।૧૧૩॥।
૫૨	૧।૬૫	૬૨	૧।૭૭॥	૭૨	૧। ૯૦	૮૨	૧।૧૦૨॥	૯૨	૧।૧૧૫
૫૩	૧।૬૬।	૬૩	૧।૭૮॥।	૭૩	૧। ૯૧।	૮૩	૧।૧૦૩॥।	૯૩	૧।૧૧૬।
૫૪	૧।૬૭॥	૬૪	૧।૮૦	૭૪	૧। ૯૨॥	૮૪	૧।૧૦૫	૯૪	૧।૧૧૭॥
૫૫	૧।૬૮॥।	૬૫	૧।૮૧।	૭૫	૧। ૯૩॥।	૮૫	૧।૧૦૬।	૯૫	૧।૧૧૮॥।
૫૬	૧।૭૦	૬૬	૧।૮૨॥	૭૬	૧। ૯૫	૮૬	૧।૧૦૭॥	૯૬	૧।૧૨૦
૫૭	૧।૭૧।	૬૭	૧।૮૩॥।	૭૭	૧। ૯૬।	૮૭	૧।૧૦૮॥।	૯૭	૧।૧૨૧।
૫૮	૧।૭૨॥	૬૮	૧।૮૫	૭૮	૧। ૯૭॥	૮૮	૧।૧૧૦	૯૮	૧।૧૨૨॥
૫૯	૧।૭૩॥।	૬૯	૧।૮૬।	૭૯	૧। ૯૮॥।	૮૯	૧।૧૧૧।	૯૯	૧।૧૨૩॥।
૬૦	૧।૭૫	૭૦	૧।૮૭॥	૮૦	૧।૧૦૦	૯૦	૧।૧૧૨॥	૧૦૦	૧।૧૨૫

એક દોઢું દોઢે. દોઢા.

૧	૧॥ ૧॥	૧૧	૧॥૧૬॥	૨૧	૧॥૩૧॥	૩૧	૧॥૪૬॥	૪૧	૧॥૬૧॥
૨	૧॥ ૩	૧૨	૧॥૧૮	૨૨	૧॥૩૩	૩૨	૧॥૪૮	૪૨	૧॥૬૩
૩	૧॥ ૪॥	૧૩	૧॥૧૯॥	૨૩	૧॥૩૪॥	૩૩	૧॥૪૯॥	૪૩	૧॥૬૪॥
૪	૧॥ ૬	૧૪	૧॥૨૧	૨૪	૧॥૩૬	૩૪	૧॥૫૧	૪૪	૧॥૬૬
૫	૧॥ ૭॥	૧૫	૧॥૨૨॥	૨૫	૧॥૩૭॥	૩૫	૧॥૫૨॥	૪૫	૧॥૬૭॥
૬	૧॥ ૯	૧૬	૧॥૨૪	૨૬	૧॥૩૯	૩૬	૧॥૫૪	૪૬	૧॥૬૯
૭	૧॥૧૦॥	૧૭	૧॥૨૫॥	૨૭	૧॥૪૦॥	૩૭	૧॥૫૫॥	૪૭	૧॥૭૦॥
૮	૧॥૧૨	૧૮	૧॥૨૭	૨૮	૧॥૪૨	૩૮	૧॥૫૭	૪૮	૧॥૭૨
૯	૧॥૧૩॥	૧૯	૧॥૨૮॥	૨૯	૧॥૪૩॥	૩૯	૧॥૫૮॥	૪૯	૧॥૭૩॥
૧૦	૧॥૧૫	૨૦	૧॥૩૦	૩૦	૧॥૪૫	૪૦	૧॥૬૦	૫૦	૧॥૭૫

દોઢા.

૫૧૧॥૭૬॥	૬૧૧॥ ૯૧॥	૭૧૧॥૧૦૬॥	૮૧૧॥૧૨૧॥	૯૧૧॥૧૩૬॥
૫૨૧॥૭૮	૬૨૧॥ ૯૩	૭૨૧॥૧૦૮	૮૨૧॥૧૨૩	૯૨૧॥૧૩૮
૫૩૧॥૭૯॥	૬૩૧॥ ૯૪॥	૭૩૧॥૧૦૯॥	૮૩૧॥૧૨૪॥	૯૩૧॥૧૩૯॥
૫૪૧॥૮૧	૬૪૧॥ ૯૬	૭૪૧॥૧૧૧	૮૪૧॥૧૨૬	૯૪૧॥૧૪૧
૫૫૧॥૮૨॥	૬૫૧॥ ૯૭॥	૭૫૧॥૧૧૨॥	૮૫૧॥૧૨૭॥	૯૫૧॥૧૪૨॥
૫૬૧॥૮૪	૬૬૧॥ ૯૯	૭૬૧॥૧૧૪	૮૬૧॥૧૨૯	૯૬૧॥૧૪૪
૫૭૧॥૮૫॥	૬૭૧॥૧૦૦॥	૭૭૧॥૧૧૫॥	૮૭૧॥૧૩૦॥	૯૭૧॥૧૪૫॥
૫૮૧॥૮૭	૬૮૧॥૧૦૨	૭૮૧॥૧૧૭	૮૮૧॥૧૩૨	૯૮૧॥૧૪૭
૫૯૧॥૮૮॥	૬૯૧॥૧૦૩॥	૭૯૧॥૧૧૮॥	૮૯૧॥૧૩૩॥	૯૯૧॥૧૪૮॥
૬૦૧॥૯૦	૭૦૧॥૧૦૫	૮૦૧॥૧૨૦	૯૦૧॥૧૩૫	૧૦૦૧॥૧૫૦

એક અઢીયું અઢીએ. અઢીઆ.

૧	૨॥	૨॥	૧૧	૨॥	૨૭॥	૨૧	૨॥	૫૨॥	૩૧	૨॥	૭૭॥	૪૧	૨॥	૧૦૨॥
૨	૨॥	૫	૧૨	૨॥	૩૦	૨૨	૨॥	૫૫	૩૨	૨॥	૮૦	૪૨	૨॥	૧૦૫
૩	૨॥	૭॥	૧૩	૨॥	૩૨॥	૨૩	૨॥	૫૭॥	૩૩	૨॥	૮૨॥	૪૩	૨॥	૧૦૭॥
૪	૨॥	૧૦	૧૪	૨॥	૩૫	૨૪	૨॥	૬૦	૩૪	૨॥	૮૫	૪૪	૨॥	૧૧૦
૫	૨॥	૧૨॥	૧૫	૨॥	૩૭॥	૨૫	૨॥	૬૨॥	૩૫	૨॥	૮૭॥	૪૫	૨॥	૧૧૨॥
૬	૨॥	૧૫	૧૬	૨॥	૪૦	૨૬	૨॥	૬૫	૩૬	૨॥	૯૦	૪૬	૨॥	૧૧૫
૭	૨॥	૧૭॥	૧૭	૨॥	૪૨॥	૨૭	૨॥	૬૭॥	૩૭	૨॥	૯૨॥	૪૭	૨॥	૧૧૭॥
૮	૨॥	૨૦	૧૮	૨॥	૪૫	૨૮	૨॥	૭૦	૩૮	૨॥	૯૫	૪૮	૨॥	૧૨૦
૯	૨॥	૨૨॥	૧૯	૨॥	૪૭॥	૨૯	૨॥	૭૨॥	૩૯	૨॥	૯૭॥	૪૯	૨॥	૧૨૨॥
૧૦	૨॥	૨૫	૨૦	૨॥	૫૦	૩૦	૨॥	૭૫	૪૦	૨॥	૧૦૦	૫૦	૨॥	૧૨૫

અઢીઆ.

૫૧	૨॥	૧૨૭॥	૬૧	૨॥	૧૫૨॥	૭૧	૨॥	૧૭૭॥	૮૧	૨॥	૨૦૨॥	૯૧	૨॥	૨૨૭॥
૫૨	૨॥	૧૩૦	૬૨	૨॥	૧૫૫	૭૨	૨॥	૧૮૦	૮૨	૨॥	૨૦૫	૯૨	૨॥	૨૩૦
૫૩	૨॥	૧૩૨॥	૬૩	૨॥	૧૫૭॥	૭૩	૨॥	૧૮૨॥	૮૩	૨॥	૨૦૭॥	૯૩	૨॥	૨૩૨॥
૫૪	૨॥	૧૩૫	૬૪	૨॥	૧૬૦	૭૪	૨॥	૧૮૫	૮૪	૨॥	૨૧૦	૯૪	૨॥	૨૩૫
૫૫	૨॥	૧૩૭॥	૬૫	૨॥	૧૬૨॥	૭૫	૨॥	૧૮૭॥	૮૫	૨॥	૨૧૨॥	૯૫	૨॥	૨૩૭॥
૫૬	૨॥	૧૪૦	૬૬	૨॥	૧૬૫	૭૬	૨॥	૧૯૦	૮૬	૨॥	૨૧૫	૯૬	૨॥	૨૪૦
૫૭	૨॥	૧૪૨॥	૬૭	૨॥	૧૬૭॥	૭૭	૨॥	૧૯૨॥	૮૭	૨॥	૨૧૭॥	૯૭	૨॥	૨૪૨॥
૫૮	૨॥	૧૪૫	૬૮	૨॥	૧૭૦	૭૮	૨॥	૧૯૫	૮૮	૨॥	૨૨૦	૯૮	૨॥	૨૪૫
૫૯	૨॥	૧૪૭॥	૬૯	૨॥	૧૭૨॥	૭૯	૨॥	૧૯૭॥	૮૯	૨॥	૨૨૨॥	૯૯	૨॥	૨૪૭॥
૬૦	૨॥	૧૫૦	૭૦	૨॥	૧૭૫	૮૦	૨॥	૨૦૦	૯૦	૨॥	૨૨૫	૧૦૦	૨॥	૨૫૦

એક ઊઠુંઊઠે. ઊઠા.

૧ ૩॥ ૩॥	૧૧ ૩॥ ૩૮॥	૨૧૩॥ ૭૩॥	૩૧૩॥ ૧૦૮॥	૪૧ ૩॥૧૪૩॥
૨ ૩॥ ૭	૧૨ ૩॥ ૪૨	૨૨૩॥ ૭૭	૩૨૩॥ ૧૧૨	૪૨ ૩॥૧૪૭
૩ ૩॥૧૦॥	૧૩ ૩॥ ૪૫॥	૨૩૩॥ ૮૦॥	૩૩૩॥ ૧૧૫॥	૪૩ ૩॥૧૫૦॥
૪ ૩॥ ૧૪	૧૪ ૩॥ ૪૯	૨૪૩॥ ૮૪	૩૪૩॥ ૧૧૯	૪૪ ૩॥૧૫૪
૫ ૩॥ ૧૭॥	૧૫ ૩॥ ૫૨॥	૨૫૩॥ ૮૭॥	૩૫૩॥ ૧૨૨॥	૪૫ ૩॥૧૫૭॥
૬ ૩॥ ૨૧	૧૬ ૩॥ ૫૬	૨૬૩॥ ૯૧	૩૬૩॥ ૧૨૬	૪૬ ૩॥૧૬૧
૭ ૩॥ ૨૪॥	૧૭ ૩॥ ૫૯॥	૨૭૩॥ ૯૪॥	૩૭૩॥ ૧૨૯॥	૪૭ ૩॥૧૬૪॥
૮ ૩॥ ૨૮	૧૮ ૩॥ ૬૩	૨૮૩॥ ૯૮	૩૮૩॥ ૧૩૩	૪૮ ૩॥૧૬૮
૯ ૩॥ ૩૧॥	૧૯ ૩॥ ૬૬॥	૨૯૩॥૧૦૧॥	૩૯૩॥ ૧૩૬॥	૪૯ ૩॥૧૭૧॥
૧૦ ૩॥ ૩૫	૨૦ ૩॥ ૭૦	૩૦૩॥૧૦૫	૪૦૩॥ ૧૪૦	૫૦ ૩॥૧૭૫

ઊઠા.

૫૧૩॥૧૭૮॥	૬૧૩॥ ૨૧૩॥	૭૧૩॥૨૪૮॥	૮૧૩॥૨૮૩॥	૯૧૩॥૩૧૮॥
૫૨૩॥૧૮૨	૬૨૩॥ ૨૧૭	૭૨૩॥૨૫૨	૮૨૩॥૨૮૭	૯૨૩॥૩૨૨
૫૩૩॥૧૮૫॥	૬૩૩॥ ૨૨૦॥	૭૩૩॥ ૨૫૫॥	૮૩૩॥૨૯૦॥	૯૩૩॥૩૨૫॥
૫૪૩॥૧૮૯	૬૪૩॥ ૨૨૪	૭૪૩॥૨૫૯	૮૪૩॥૨૯૪	૯૪૩॥૩૨૯
૫૫૩॥૧૯૨॥	૬૫૩॥ ૨૨૭॥	૭૫૩॥૨૬૨॥	૮૫૩॥૨૯૭॥	૯૫૩॥૩૩૨॥
૫૬૩॥૧૯૬	૬૬૩॥ ૨૩૧	૭૬૩॥૨૬૬	૮૬૩॥ ૩૦૧	૯૬૩॥૩૩૬
૫૭૩॥૧૯૯॥	૬૭૩॥ ૨૩૪॥	૭૭૩॥૨૬૯॥	૮૭૩॥ ૩૦૪॥	૯૭૩॥૩૩૯॥
૫૮૩॥૨૦૩	૬૮૩॥ ૨૩૮	૭૮૩॥૨૭૩	૮૮૩॥ ૩૦૮	૯૮૩॥૩૪૩
૫૯૩॥૨૦૬॥	૬૯૩॥ ૨૪૧॥	૭૯૩॥૨૭૬॥	૮૯૩॥ ૩૧૧॥	૯૯૩॥૩૪૬॥
૬૦૩॥૨૧૦	૭૦૩॥ ૨૪૫	૮૦૩॥૨૮૦	૯૦૩॥ ૩૧૫	૧૦૦૩॥૩૫૦

અગીઆરી અગીઆરી એકત્રીશું સો. અગીઆરી.

૧૧૧૧૧૨૧	૧૨૧૧૧૩૨	૧૩૧૧૧૪૩	૧૪૧૧૧૫૪	૧૫૧૧૧૬૫
૧૧૧૨૧૩૨	૧૨૧૨૧૪૪	૧૩૧૨૧૫૬	૧૪૧૨૧૬૮	૧૫૧૨૧૮૦
૧૧૧૩૧૪૩	૧૨૧૩૧૫૬	૧૩૧૩૧૬૯	૧૪૧૩૧૮૨	૧૫૧૩૧૯૫
૧૧૧૪૧૫૪	૧૨૧૪૧૬૮	૧૩૧૪૧૮૨	૧૪૧૪૧૯૬	૧૫૧૪૨૧૦
૧૧૧૫૧૬૫	૧૨૧૫૧૮૦	૧૩૧૫૧૯૫	૧૪૧૫૨૧૦	૧૫૧૫૨૨૫
૧૧૧૬૧૭૬	૧૨૧૬૧૯૨	૧૩૧૬૨૦૮	૧૪૧૬૨૨૪	૧૫૧૬૨૪૦
૧૧૧૭૧૮૭	૧૨૧૭૨૦૪	૧૩૧૭૨૨૧	૧૪૧૭૨૩૮	૧૫૧૭૨૫૫
૧૧૧૮૧૯૮	૧૨૧૮૨૧૬	૧૩૧૮૨૩૪	૧૪૧૮૨૫૨	૧૫૧૮૨૭૦
૧૧૧૯૨૦૯	૧૨૧૯૨૨૮	૧૩૧૯૨૪૭	૧૪૧૯૨૬૬	૧૫૧૯૨૮૫
૧૧૨૦૨૨૦	૧૨૨૦૨૪૦	૧૩૨૦૨૬૦	૧૪૨૦૨૮૦	૧૫૨૦૩૦૦

અગીઆરી.

૧૬૧૧૧૭૬	૧૭૧૧૧૮૭	૧૮૧૧૧૯૮	૧૯૧૧૨૦૯	૨૦૧૧૨૨૦
૧૬૧૨૧૯૨	૧૭૧૨૨૦૪	૧૮૧૨૨૧૬	૧૯૧૨૨૨૮	૨૦૧૨૨૪૦
૧૬૧૩૨૦૮	૧૭૧૩૨૨૧	૧૮૧૩૨૩૪	૧૯૧૩૨૪૭	૨૦૧૩૨૬૦
૧૬૧૪૨૨૪	૧૭૧૪૨૩૮	૧૮૧૪૨૫૨	૧૯૧૪૨૬૬	૨૦૧૪૨૮૦
૧૬૧૫૨૪૦	૧૭૧૫૨૫૫	૧૮૧૫૨૭૦	૧૯૧૫૨૮૫	૨૦૧૫૩૦૦
૧૬૧૬૨૫૬	૧૭૧૬૨૭૨	૧૮૧૬૨૮૮	૧૯૧૬૩૦૪	૨૦૧૬૩૨૦
૧૬૧૭૨૭૨	૧૭૧૭૨૮૯	૧૮૧૭૩૦૬	૧૯૧૭૩૨૩	૨૦૧૭૩૪૦
૧૬૧૮૨૮૮	૧૭૧૮૩૦૬	૧૮૧૮૩૨૪	૧૯૧૮૩૪૨	૨૦૧૮૩૬૦
૧૬૧૯૩૦૪	૧૭૧૯૩૨૩	૧૮૧૯૩૪૨	૧૯૧૯૩૬૧	૨૦૧૯૩૮૦
૧૬૨૦૩૨૦	૧૭૨૦૩૪૦	૧૮૨૦૩૬૦	૧૯૨૦૩૮૦	૨૦૨૦૪૦૦

એક એકું એક — એકોતરા.

૧	૧	૧	૧૧	૧૧	૧૨૧	૨૧	૨૧	૪૪૧	૩૧	૩૧	૯૬૧	૪૧	૪૧	૧૬૮૧
૨	૨	૪	૧૨	૧૨	૧૪૪	૨૨	૨૨	૪૮૪	૩૨	૩૨	૧૦૨૪	૪૨	૪૨	૧૭૬૪
૩	૩	૯	૧૩	૧૩	૧૬૯	૨૩	૨૩	૫૨૯	૩૩	૩૩	૧૦૮૯	૪૩	૪૩	૧૮૪૯
૪	૪	૧૬	૧૪	૧૪	૧૯૬	૨૪	૨૪	૫૭૬	૩૪	૩૪	૧૧૫૬	૪૪	૪૪	૧૯૩૬
૫	૫	૨૫	૧૫	૧૫	૨૨૫	૨૫	૨૫	૬૨૫	૩૫	૩૫	૧૨૨૫	૪૫	૪૫	૨૦૨૫
૬	૬	૩૬	૧૬	૧૬	૨૫૬	૨૬	૨૬	૬૭૬	૩૬	૩૬	૧૨૯૬	૪૬	૪૬	૨૧૧૬
૭	૭	૪૯	૧૭	૧૭	૨૮૯	૨૭	૨૭	૭૨૯	૩૭	૩૭	૧૩૬૯	૪૭	૪૭	૨૨૦૯
૮	૮	૬૪	૧૮	૧૮	૩૨૪	૨૮	૨૮	૭૮૪	૩૮	૩૮	૧૪૪૪	૪૮	૪૮	૨૩૦૪
૯	૯	૮૧	૧૯	૧૯	૩૬૧	૨૯	૨૯	૮૪૧	૩૯	૩૯	૧૫૨૧	૪૯	૪૯	૨૪૦૧
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૨૦	૪૦૦	૩૦	૩૦	૯૦૦	૪૦	૪૦	૧૬૦૦	૫૦	૫૦	૨૫૦૦

એકોતરી.

૫૧૫૧૨૬૦૧	૬૧૬૧૩૭૨૧	૭૧૭૧૫૦૪૧	૮૧૮૧૬૫૬૧	૯૧ ૯૧ ૮૨૮૧
૫૨૫૨૨૭૦૪	૬૨૬૨૩૮૪૪	૭૨૭૨૫૧૮૪	૮૨૮૨૬૭૨૪	૯૨ ૯૨ ૮૪૬૪
૫૩૫૩૨૮૦૯	૬૩૬૩૩૯૬૯	૭૩૭૩૫૩૨૯	૮૩૮૩૬૮૮૯	૯૩ ૯૩ ૮૬૪૯
૫૪૫૪૨૯૧૬	૬૪૬૪૪૦૯૬	૭૪૭૪૫૪૭૬	૮૪૮૪૭૦૫૬	૯૪ ૯૪ ૮૮૩૬
૫૫૫૫૩૦૨૫	૬૫૬૫૪૨૨૫	૭૫૭૫૫૬૨૫	૮૫૮૫૭૨૨૫	૯૫ ૯૫ ૯૦૨૫
૫૬૫૬૩૧૩૬	૬૬૬૬૪૩૫૬	૭૬૭૬૫૭૭૬	૮૬૮૬૭૩૯૬	૯૬ ૯૬ ૯૨૧૬
૫૭૫૭૩૨૪૯	૬૭૬૭૪૪૮૯	૭૭૭૭૫૯૨૯	૮૭૮૭૭૫૬૯	૯૭ ૯૭ ૯૪૦૯
૫૮૫૮૩૩૬૪	૬૮૬૮૪૬૨૪	૭૮૭૮૬૦૮૪	૮૮૮૮૭૭૪૪	૯૮ ૯૮ ૯૬૦૪
૫૯૫૯૩૪૮૧	૬૯૬૯૪૭૬૧	૭૯૭૯૬૨૪૧	૮૯૮૯૭૯૨૧	૯૯ ૯૯ ૯૮૦૧
૬૦૬૦૩૬૦૦	૭૦૭૦૪૯૦૦	૮૦૮૦૬૪૦૦	૯૦૯૦૮૧૦૦	૧૦૦૧૦૦૧૦૦૦૦

એક દાયકે દશ   દાયકા દશકા.)

૧	૧૦	૧૦	૧૧	૧૦	૧૧૦	૨૧	૧૦	૨૧૦	૩૧	૧૦	૩૧૦	૪૧	૧૦	૪૧૦
૨	૧૦	૨૦	૧૨	૧૦	૧૨૦	૨૨	૧૦	૨૨૦	૩૨	૧૦	૩૨૦	૪૨	૧૦	૪૨૦
૩	૧૦	૩૦	૧૩	૧૦	૧૩૦	૨૩	૧૦	૨૩૦	૩૩	૧૦	૩૩૦	૪૩	૧૦	૪૩૦
૪	૧૦	૪૦	૧૪	૧૦	૧૪૦	૨૪	૧૦	૨૪૦	૩૪	૧૦	૩૪૦	૪૪	૧૦	૪૪૦
૫	૧૦	૫૦	૧૫	૧૦	૧૫૦	૨૫	૧૦	૨૫૦	૩૫	૧૦	૩૫૦	૪૫	૧૦	૪૫૦
૬	૧૦	૬૦	૧૬	૧૦	૧૬૦	૨૬	૧૦	૨૬૦	૩૬	૧૦	૩૬૦	૪૬	૧૦	૪૬૦
૭	૧૦	૭૦	૧૭	૧૦	૧૭૦	૨૭	૧૦	૨૭૦	૩૭	૧૦	૩૭૦	૪૭	૧૦	૪૭૦
૮	૧૦	૮૦	૧૮	૧૦	૧૮૦	૨૮	૧૦	૨૮૦	૩૮	૧૦	૩૮૦	૪૮	૧૦	૪૮૦
૯	૧૦	૯૦	૧૯	૧૦	૧૯૦	૨૯	૧૦	૨૯૦	૩૯	૧૦	૩૯૦	૪૯	૧૦	૪૯૦
૧૦	૧૦	૧૦૦	૨૦	૧૦	૨૦૦	૩૦	૧૦	૩૦૦	૪૦	૧૦	૪૦૦	૫૦	૧૦	૫૦૦

દશકા.

૫૧	૧૦	૫૧૦	૬૧	૧૦	૬૧૦	૭૧	૧૦	૭૧૦	૮૧	૧૦	૮૧૦	૯૧	૧૦	૯૧૦
૫૨	૧૦	૫૨૦	૬૨	૧૦	૬૨૦	૭૨	૧૦	૭૨૦	૮૨	૧૦	૮૨૦	૯૨	૧૦	૯૨૦
૫૩	૧૦	૫૩૦	૬૩	૧૦	૬૩૦	૭૩	૧૦	૭૩૦	૮૩	૧૦	૮૩૦	૯૩	૧૦	૯૩૦
૫૪	૧૦	૫૪૦	૬૪	૧૦	૬૪૦	૭૪	૧૦	૭૪૦	૮૪	૧૦	૮૪૦	૯૪	૧૦	૯૪૦
૫૫	૧૦	૫૫૦	૬૫	૧૦	૬૫૦	૭૫	૧૦	૭૫૦	૮૫	૧૦	૮૫૦	૯૫	૧૦	૯૫૦
૫૬	૧૦	૫૬૦	૬૬	૧૦	૬૬૦	૭૬	૧૦	૭૬૦	૮૬	૧૦	૮૬૦	૯૬	૧૦	૯૬૦
૫૭	૧૦	૫૭૦	૬૭	૧૦	૬૭૦	૭૭	૧૦	૭૭૦	૮૭	૧૦	૮૭૦	૯૭	૧૦	૯૭૦
૫૮	૧૦	૫૮૦	૬૮	૧૦	૬૮૦	૭૮	૧૦	૭૮૦	૮૮	૧૦	૮૮૦	૯૮	૧૦	૯૮૦
૫૯	૧૦	૫૯૦	૬૯	૧૦	૬૯૦	૭૯	૧૦	૭૯૦	૮૯	૧૦	૮૯૦	૯૯	૧૦	૯૯૦
૬૦	૧૦	૬૦૦	૭૦	૧૦	૭૦૦	૮૦	૧૦	૮૦૦	૯૦	૧૦	૯૦૦	૧૦૦	૧૦	૧૦૦૦

એક પાણુની પાણુ વદી કંઇ નહિ　　　　　　પાણુ.

૧ । ।	૧૧ । ।।।૨	૨૧ । ।૫	૩૧ । ।।।૭	૪૧ । ।૧૦
૨ । ।।	૧૨ ।)૩	૨૨ । ।।૫	૩૨ ।)૮	૪૨ । ।।૧૦
૩ । ।।।	૧૩ । ।૩	૨૩ । ।।।૫	૩૩ । ।૮	૪૩ । ।।।૧૦
૪ ।)૧	૧૪ । ।।૩	૨૪ ।)૬	૩૪ । ।।૮	૪૪ ।)૧૧
૫ । ।૧	૧૫ । ।।।૩	૨૫ । ।૬	૩૫ । ।।।૮	૪૫ । ।૧૧
૬ । ।।૧	૧૬ ।)૪	૨૬ । ।।૬	૩૬ ।)૯	૪૬ । ।।૧૧
૭ । ।।।૧	૧૭ । ।૪	૨૭ । ।।।૬	૩૭ । ।૯	૪૭ । ।।।૧૧
૮ ।)૨	૧૮ । ।।૪	૨૮ ।)૭	૩૮ । ।।૯	૪૮ ।)૧૨
૯ । ।૨	૧૯ । ।।।૪	૨૯ । ।૭	૩૯ । ।।।૯	૪૯ । ।૧૨
૧૦ । ।।૨	૨૦ ।)૫	૩૦ । ।।૭	૪૦ ।)૧૦	૫૦ । ।।૧૨

પાણુ.

૫૧ । ।।।૧૨	૬૧ । ।૧૫	૭૧ । ।।।૧૭	૮૧ । ।૨૦	૯૧ । ।।।૨૨
૫૨ ।)૧૩	૬૨ । ।।૧૫	૭૨ ।)૧૮	૮૨ । ।।૨૦	૯૨ ।)૨૩
૫૩ । ।૧૩	૬૩ । ।।।૧૫	૭૩ । ।૧૮	૮૩ । ।।।૨૦	૯૩ । ।૨૩
૫૪ । ।।૧૩	૬૪ ।)૧૬	૭૪ । ।।૧૮	૮૪ ।)૨૧	૯૪ । ।।૨૩
૫૫ । ।।।૧૩	૬૫ । ।૧૬	૭૫ । ।।।૧૮	૮૫ । ।૨૧	૯૫ । ।।।૨૩
૫૬ ।)૧૪	૬૬ । ।।૧૬	૭૬ ।)૧૯	૮૬ । ।।૨૧	૯૬ ।)૨૪
૫૭ । ।૧૪	૬૭ । ।।।૧૬	૭૭ । ।૧૯	૮૭ । ।।।૨૧	૯૭ । ।૨૪
૫૮ । ।।૧૪	૬૮ ।)૧૭	૭૮ । ।।૧૯	૮૮ ।)૨૨	૯૮ । ।।૨૪
૫૯ । ।।।૧૪	૬૯ । ।૧૭	૭૯ । ।।।૧૯	૮૯ । ।૨૨	૯૯ । ।।।૨૪
૬૦ ।)૧૫	૭૦ । ।।૧૭	૮૦ ।)૨૦	૯૦ । ।।૨૨	૧૦૦ ।)૨૫

એક આનાનો એક આનો — આના. (ઢીંગલા.)

૧—)-	૧૧—૦।।≡	૨૧—૧।-	૩૧—૧।।।≡	૪૧—૨।।-
૨—)=	૧૨—૦।।।	૨૨—૧।=	૩૨—૨	૪૨—૨।।=
૩—)≡	૧૩—૦।।।-	૨૩—૧।≡	૩૩—૨)-	૪૩—૨।।≡
૪—૦।	૧૪—૦।।।=	૨૪—૧।।	૩૪—૨)=	૪૪—૨।।।
૫—૦।-	૧૫—૦।।।≡	૨૫—૧।।-	૩૫—૨)≡	૪૫—૨।।।-
૬—૦।=	૧૬—૧	૨૬—૧।।=	૩૬—૨।	૪૬—૨।।।=
૭—૦।≡	૧૭—૧)-	૨૭—૧।।≡	૩૭—૨।-	૪૭—૨।।।≡
૮—૦।।	૧૮—૧)=	૨૮—૧।।।	૩૮—૨।=	૪૮—૩
૯—૦।।-	૧૯—૧)≡	૨૯—૧।।।-	૩૯—૨।≡	૪૯—૩)-
૧૦—૦।।=	૨૦—૧।	૩૦—૧।।।=	૪૦—૨।।	૫૦—૩)=

આના.

૫૧—૩)≡	૬૧—૩।।।-	૭૧—૪।≡	૮૧—૫)-	૯૧—૫।।≡
૫૨—૩।	૬૨—૩।।।=	૭૨—૪।।	૮૨—૫)=	૯૨—૫।।।
૫૩—૩।-	૬૩—૩।।।≡	૭૩—૪।।-	૮૩—૫)≡	૯૩—૫।।।-
૫૪—૩।=	૬૪—૪	૭૪—૪।।=	૮૪—૫।	૯૪—૫।।।=
૫૫—૩।≡	૬૫—૪)-	૭૫—૪।।≡	૮૫—૫।-	૯૫—૫।।।≡
૫૬—૩।।	૬૬—૪)=	૭૬—૪।।।	૮૬—૫।=	૯૬—૬
૫૭—૩।।-	૬૭—૪)≡	૭૭—૪।।।-	૮૭—૫।≡	૯૭—૬)-
૫૮—૩।।=	૬૮—૪।	૭૮—૪।।।=	૮૮—૫।।	૯૮—૬)=
૫૯—૩।।≡	૬૯—૪।-	૭૯—૪।।।≡	૮૯—૫।।-	૯૯—૬)≡
૬૦—૩।।।	૭૦—૪।=	૮૦—૫	૯૦—૫।।=	૧૦૦—૬।

એક દોકડાનો એક દોકડો. દોકડા.

૧	૧૧ ૦। ૫	૨૧ ૦।॥ ૩	૩૧ ૧। ૧	૪૧ ૧॥ ૫
૨	૧૨ ૦॥ કોરી	૨૨ ૦।॥ ૪	૩૨ ૧। ૨	૪૨ ૧।॥ કોરી.
૩	૧૩ ૦॥ ૧	૨૩ ૦।॥ ૫	૩૩ ૧। ૩	૪૩ ૧।॥ ૧
૪	૧૪ ૦॥ ૨	૨૪ ૧ કોરી	૩૪ ૫। ૪	૪૪ ૧।॥ ૨
૫	૧૫ ૦॥ ૩	૨૫ ૧ —૧	૩૫ ૧। ૫	૪૫ ૧।॥ ૩
૬ ૦। કોરી	૧૬ ૦॥ ૪	૨૬ ૧ —૨	૩૬ ૧॥ કોરી.	૪૬ ૧।॥ ૪
૭ ૦। ૧	૧૭ ૦॥ ૫	૨૭ ૧ —૩	૩૭ ૧॥ ૧	૪૭ ૧।॥ ૫
૮ ૦। ૨	૧૮ ૦।॥ કોરી	૨૮ ૧ —૪	૩૮ ૧॥ ૨	૪૮ ૨ કોરી.
૯ ૦। ૩	૧૯ ૦।॥ ૧	૨૯ ૧ —૫	૩૯ ૧॥ ૩	૪૯ ૨ —૧
૧૦ ૦। ૪	૨૦ ૦।॥ ૨	૩૦ ૧। કોરી.	૪૦ ૧॥ ૪	૫૦ ૨ —૨

દોકડા.

૫૧ ૨) ૩	૬૧ ૨॥ ૧	૭૧ ૨।॥ ૫	૮૧ ૩। ૩	૯૧ ૩।॥ ૧
૫૨ ૨) ૪	૬૨ ૨॥ ૨	૭૨ ૩ કોરી.	૮૨ ૩। ૪	૯૨ ૩।॥ ૨
૫૩ ૨) ૫	૬૩ ૨॥ ૩	૭૩ ૩) ૧	૮૩ ૩। ૫	૯૩ ૩।॥ ૩
૫૪ ૨। કોરી.	૬૪ ૨॥ ૪	૭૪ ૩) ૨	૮૪ ૩॥ કોરી	૯૪ ૩।॥ ૪
૫૫ ૨। ૧	૬૫ ૨॥ ૫	૭૫ ૩) ૩	૮૫ ૩॥ ૧	૯૫ ૩।॥ ૫
૫૬ ૨। ૨	૬૬ ૨।॥ કોરી	૭૬ ૩) ૪	૮૬ ૩॥ ૨	૯૬ ૪કોરી.
૫૭ ૨। ૩	૬૭ ૨।॥ ૧	૭૭ ૩) ૫	૮૭ ૩॥ ૩	૯૭ ૪) ૧
૫૮ ૨। ૪	૬૮ ૨।॥ ૨	૭૮ ૩। કોરી.	૮૮ ૩॥ ૪	૯૮ ૪) ૨
૫૯ ૨। ૫	૬૯ ૨।॥ ૩	૭૯ ૩। ૧	૮૯ ૩॥ ૫	૯૯ ૪) ૩
૬૦ ૨॥ કોરી.	૭૦ ૨।॥ ૪	૮૦ ૩। ૨	૯૦ ૩।॥ કોરી.	૧૦૦ ૪) ૪

એક બદામની એક બદામ. બદામ.

૧	૧		૧૧	૦॥	૩	૨૧	૧।	૧	૩૧	૧॥।	૩	૪૧	૨॥	૧
૨	૨		૧૨	૦॥।		૨૨	૧।	૨	૩૨	૨		૪૨	૨॥	૨
૩	૩		૧૩	૦॥।	૧	૨૩	૧।	૩	૩૩	૨)	૧	૪૩	૨॥	૩
૪	૦।		૧૪	૦॥।	૨	૨૪	૧॥		૩૪	૨)	૨	૪૪	૨॥।	
૫	૦।	૧	૧૫	૦॥।	૩	૨૫	૧॥	૧	૩૫	૨)	૩	૪૫	૨॥।	૧
૬	૦।	૨	૧૬	૧		૨૬	૧॥	૨	૩૬	૨।		૪૬	૨॥।	૨
૭	૦।	૩	૧૭	૧	—૧	૨૭	૧॥	૩	૩૭	૨।	૧	૪૭	૨॥।	૩
૮	૦॥		૧૮	૧	—૨	૨૮	૧॥।		૩૮	૨।	૨	૪૮	૩	
૯	૦॥	૧	૧૯	૧	—૩	૨૯	૧॥।	૧	૩૯	૨।	૩	૪૯	૩)	૧
૧૦	૦॥	૨	૨૦	૧।		૩૦	૧॥।	૨	૪૦	૨॥		૫૦	૩)	૨
૫૧	૩)	૩	૬૧	૩॥।	૧	૭૧	૪।	૩	૮૧	૫)	૧	૯૧	૫॥	૩
૫૨	૩।		૬૨	૩॥।	૨	૭૨	૪॥		૮૨	૫)	૨	૯૨	૫॥।	
૫૩	૩।	૧	૬૩	૩॥।	૩	૭૩	૪॥	૧	૮૩	૫)	૩	૯૩	૫॥।	૧
૫૪	૩।	૨	૬૪	૪		૭૪	૪॥	૨	૮૪	૫।		૯૪	૫॥।	૨
૫૫	૩।	૩	૬૫	૪)	૧	૭૫	૪॥	૩	૮૫	૫।	૧	૯૫	૫॥।	૩
૫૬	૩॥		૬૬	૪)	૨	૭૬	૪॥।		૮૬	૫।	૨	૯૬	૬)	
૫૭	૩॥	૧	૬૭	૪)	૩	૭૭	૪॥।	૧	૮૭	૫।	૩	૯૭	૬)	૧
૫૮	૩॥	૨	૬૮	૪।		૭૮	૪॥।	૨	૮૮	૫॥		૯૮	૬)	૨
૫૯	૩॥	૩	૬૯	૪।	૧	૭૯	૪॥।	૩	૮૯	૫॥	૧	૯૯	૬)	૩
૬૦	૩॥।		૭૦	૪।	૨	૮૦	૫)		૯૦	૫॥	૨	૧૦૦	૬।	

સાડા સાતનો પા.

૭॥ —	૦।	૮૨॥ —	૨॥।	૧૫૭॥ —	પ।
૧૫ —	૦॥	૯૦ —	૩	૧૬૫ —	પ॥
૨૨॥ —	૦॥।	૯૭॥ —	૩।	૧૭૨॥ —	પ॥।
૩૦ —	૧	૦૫ —	૩॥	૧૮૦ —	૬
૩૭॥ —	૧।	૧૧૨॥ —	૩॥।	૧૮૭॥ —	૬।
૪૫ —	૧॥	૧૨૦ —	૪	૧૯૫ —	૬॥
પ૨॥ —	૧॥।	૭॥ —	૪।	૨૦૨॥ —	૬॥।
૬૦ —	૨	૧૩૫ —	૪॥	૨૧૦ —	૭
૬૭॥ —	૨।	૧૪૨॥ —	૪॥।	૨૧૭॥ —	૭।
૭૫ —	૨॥	૧૫૦ —	૫	૨૨૫ —	૭॥

સાડાસાતનો પા.

૨૩૨॥ ના	૭॥।	૧૦૦ ના	૩।	૧૦૦૦ ના	૩૩।
૨૪૦ —	૮	૨૦૦ —	૬॥।	૨૦૦૦ —	૬૬॥।
૨૪૭॥ —	૮।	૩૦૦ —	૧૦	૩૦૦૦ —	૧૦૦
૨૫૫ —	૮॥	૪૦૦ —	૧૩।	૪૦૦૦ —	૧૩૩।
૨૬૨॥ —	૮॥।	૫૦૦ —	૧૬॥।	૫૦૦૦ —	૧૬૬॥।
૨૭૦ —	૯	૬૦૦ —	૨૦	૬૦૦૦ —	૨૦૦
૨૭૭॥ —	૯।	૭૦૦ —	૨૩।	૭૦૦૦ —	૨૩૩।
૨૮૫ —	૯॥	૮૦૦ —	૨૬॥।	૮૦૦૦ —	૨૬૬॥।
૨૯૨॥ —	૯॥।	૯૦૦ —	૩૦	૯૦૦૦ —	૩૦૦
૩૦૦ —	૧૦	૧૦૦૦ —	૩૩।	૧૦૦૦૦ —	૩૩૩।

પલાખાં પૂછવાનો ઘણો મહાવરો રાખવાથી આંક પાકા થાય છે, તે પૂછવાની રીતો જૂદી જૂદી છે, જેમકે ૨૦ કેટલી રીતે થાય છે? એમ પૂછેતો જવાબ આપવો કેઃ—

વીશ એકું	૨૦	ચાર પચાં	૨૦	એંશીએ પા	૨૦
દાય દુ	૨૦	સોળ સવા	૨૦	ચાળીશ અર્ધે	૨૦
પાંચ ચોક	૨૦	આઠ અઢીએ	૨૦	બે દાયકે	૨૦

બીજી રીતિ.

૧૭	૯	૧૫૩	૭૫	૧।	૯૩।।।	૧૭	૧૯	૩૨૩
૧૯	૭	૧૩૩	૩૯	૧।।	૫૮।।	૬૯	૬૯	૪૭૬૧
૨૯	૮	૨૩૨	૭૯	૨।।	૧૯૭।।	૩૯	૦।	૯।।।
૩૬	૬	૨૨૨	૬૯	૩।।	૨૪૧।।	૫૯	૦।।	૨૯।।
						૪૯	૦।।।	૩૬।।।

ત્રીજી રીતિ.

સ. સડતાળીશ પાણે ? જ. ત્રણ પાણુ માથે વહી ૧૧

,, અઠ્ઠાવન ઢીંગલાની કોરી? ૩।।= સાડી ત્રણ કોરીને બે ઢીંગલા.

,, પાંત્રીશ દોકડાની કોરી? ૧।૫ સવા કોરી પાંચ દોકડા.

,, ચુમોતેર બદામના દોકડા? ૦)૪।।૨ સાડાચાર દોકડા બે બદામ.

,, ચાળીશ વિશવાશીની બદામ? ૦)૦)૨।। અઢી બદામ.

,, સવા પચાણુ દાયકે ? ૯૫૨।। નવસેં સાડીબાવન.

,, સાત સોનો સર ? ૨૩। સવાતેવીશ.

ચોથી રીતિ.

,, એકવીશાના દરેક પાડાનાં સતાં લખો.

,, પચલંતર સો કેમ લખાય? ૧૦૫ સોનો એકડો. મીંડું ને પાંચડો.

,, સાડીત્રીલંતર સો કેમ લખાય? ૧૦૩।। સોનો એકડો મીંડું ત્રગડો ને બે પાણ.

,, બે ત્રીસોતેર કેમ લખાય? ૨૦૩ બસોને બગડો, મીંડું ને ત્રગડો.

,, સાડીસાતસો કેમ લખાય? ૭૫૦ સાતસોનો સાતડો ને પાંચડે મીંડે પચાશ.

,, અઠાણું એકલંતર કેમ લખાય? ૯૮૦૧ નવડે આઠડે અઠાણું મીંડું ને એકડો.

,, ચોવીએકલોતેર કેમ લખાય? ૨૪૦૧ બગડે ચોગડે ચોવીસ મીંડું ને એકડો.

,, ત્રેવીચોસોતેર કેમ લખાય? ૨૩૦૪ બગડે ત્રગડે ત્રેવીસ મીંડું ને ચોગડો.

,, નેવુડી પચીશાં કેમ લખાય? ૯૦૨૫ નવડી મીંડે નેવુ બગડે પાંચડે પચીશ.

,, વીપચવીશાં કેમ લખાય ? ૨૦૨૫ બગડે મીંડી વીશ બગડે પાંચડે પચીશ.

દોકડા, પાણ તથા ઢીંગલા વગેરે લખવાના રીતિ.

પા દોકડો	૦)૦।	દોઢ દોકડો (ઢીંગલો)	૦)૧।।
અર્ધ દોકડો(ત્રાંબીઓ)	૦)૦।।	પોણા બે દોકડા	૦)૧।।।
પોણો દોકડો	૦)૦।।।	બે દોકડા	૦)૨
એક દોકડો	૦)૧	પા કોરી	૦।
સવા દોકડો	૦)૧।	અર્ધી કોરી	૦।।
		પોણી કોરી	૦।।।
		એક કોરી	૧

૧ એ પ્રમાણે સાડા પાંચ દોકડા સુધી જેટલા દોકડા માંડવા હોય તેટલા મીંડા સાથે અળાયો મૂકી લખવા. જેમકે ૦)પાા તે પછી ૭ દોકડાની એક પાણ એમ લેખી લખતા જવું અમુક કોરી સાથે દોકડા તથા પાણ સહિત દોકડા કેમ લખાય તે પણ સમજાવવું.

૧ એક કોરી એક દોકડો	૧)૧	પોણીસો કોરી	૯૯ાાા
એક કોરી એક ઢીંગલો	૧)-	એકસો પા	૧૦૦ા
એક કોરી બે ઢીંગલા	૧)=	સવાસો	૧૨૫
એક[1] કોરી ત્રણ ઢીંગલા	૧)≡	સાડીસો[3] (એકસોઅર્ધ)	૧૦૦ાા
સવા[2] કોરી	૧ા	દોઢસો	૧૫૦
દોઢ કોરી	૧ાા	પામણને એક અધોળ	મ.૦ા૦)-
પોણીબે કોરી	૧ાાા	પોણો મણને નવટાંક	૦ાાા૦)=
બે કોરી.	૨	અર્ધો મણને એક શેર	૦ાા૧
પોણોસો કોરી	૭૫		

ધાતો.

૧ શેરની ધાતો.		૨ મણની ધાત.	
શેરના અચ્છેરા	૨	મણના અધમણિઆ	૨

---

૧ કોરી સાથે જેમ દોકડા મૂકાય છે, તેમ ગજમાં તસુ, ગદીઆણા સાથે વાલ ૪/૦ પણ લખાય છે, તે શિક્ષકે સમજાવવું.

૨ ગમે તે પૂર્ણાંક સંખ્યા ઉપર એવી રીતે પાણો મૂકવાનું મહેતાજીએ સમજાવવુ.

૩ આંકના મુખ પાઠમાંજ બોલાય છે જેમ ૬૭×૧ાા સડસઠ દોઢુંસાડી સો.

શેરના પાશેરા.	૪
શેરના નવટાંક.	૮
શેરનાં અધોળાં	૧૬

દોકડા ભાર પ્રમાણે

શેરના દોકડા ભાર		૪૦
પોણા શેર	,,	૩૦
અર્ધ શેરના	,,	૨૦
પા શેરના	,,	૧૦
નવટાંકના.	,,	૫
અધોળના	,,	૨॥

૩ ખાંડીની ધાત.

ખાંડી એકના મણ	૨૦
પોણી ખાંડીના મણ	૧૫
અર્ધી ખાંડીના મણ	૧૦
પા ખાંડીના મણ.	૫

૫ *સૈની ધાત.

સૈ એકના માપ	૮
પોણી સૈના માપ	૬
અર્ધી સૈના માપ	૪
પા સૈના માપ	૨

૭ ગજની ધાત.

ગજના તસુ	૨૪

મણના પા મણિઆ	૪
મણની પાંચ શેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨

	પાકા	કાચા
મણના શેર	૪૦	૪૮
પોણા મણના શેર	૩૦	૩૬
અર્ધા મણના શેર	૨૦	૨૪
પા મણના શેર	૧૦	૧૨

૪ માપની ધાત.

માપ એકની (પાલી)પાટવી		૮
પોણા માપની	,,	૬
અર્ધા માપની	,,	૪
પા માપની	,,	૨

૬ કળશીની ધાત.

કળશીની સઇ	૧૬
પોણી કળશીની સઇ	૧૨
અર્ધી કળશીની સઇ	૮
પા કળશીની સઈ	૪

૮ ગદીયાણાની ધાત.

તોલા એકના ગદીઆણા	૨
ગદીઆણાના વાલ	૧૬

---

* ભુજ સિવાય બીજી જગાએ ૪ માપની સઇ અને ૬૪ માપની કળશી ગણાય છે.

પોણા ગજના તસુ	૧૮
અર્ધા ગજના તસુ	૧૨
પા ગજના તસુ	૬
તસુ એકના આંગળ	૨

૯ કોરીની ધાત.

કોરીના આધીયાં	૨
કોરીના પાવલાં	૪
કોરીના ઢબુ	૮

૧૦ ત્રાંબીઆ પ્રમાણે.

કોરીના ત્રાંબીઆ	૪૮
પોણી કોરીના ,,	૩૬
અરધી કોરીના,,	૨૪
પા કોરીના ,,	૧૨

૧૧ દોકડા પ્રમાણે.

કોરીના દોકડા	૨૪
પોણી કોરીના,,	૧૮
અરધી કોરીના,,	૧૨
પા કોરીના ,,	૬
દોકડાના ત્રાંબીયા.	૨

૧૨ ઢીંગલા પ્રમાણે.

કોરીના ઢીંગલા	૧૬
પોણી કોરીના,,	૧૨
પોણા ગદીયાણાના વાલ	૧૨
અર્ધા ગદીઆણાના વાલ	૮
પા ગદીઆણાના વાલ	૪
વાલ એકની રતિ	૩
રતી એકના ચોખા ભાર	૬
રતી એકના મગ ભાર	૪

૧૩ રૂપિઆની ધાત.

રૂપિઆ એકના અર્ધા	૨
રૂપિઆ એકના પાવલાં	૪
રૂપિઆ એકની બે આની	૮
રૂપિઆ એકના આના	૧૬
રૂપિઆ એકની પાઇ	૧૯૨

૧૪ આના પ્રમાણે

રૂપિઆના આના	૧૬
પોણા રૂપિઆના ,,	૧૨
અર્ધા રૂપિઆના ,,	૮
પા રૂપિઆના ,,	૪

૧૫ પૈસા[1] પ્રમાણે.

રૂપિઆના પૈસા	૬૪
પોણા રૂપિઆના,,	૪૮
અર્ધા રૂપિઆના ,	૩૨
પા રૂપિઆના	૧૬

---

૧ પૈસાને કોઇ કાવડીઉં, પદીઉં, જઇ, દોઢીઉં, સવાકો ઈ. કહે છે.

અરધી કોરીના,,	૮
પા કોરીના ,,	૪
ઢીંગલા એકનો દોકડો	૧॥
ઢીંગલા એકના ત્રાંબીઆ	૩
બે ઢીંગલાનો ઢબુ	૧

૧૬ આનાની ધાત.

આનાની પાઇ	૧૨
પોણા આનાની,,	૯
અર્ધા આનાની,,	૬
પા આનાની ,,	૩

૧૭ વખત માપવાની (દેશી) ધાત

વર્ષ એકના મહિના	૧૨
મહિના એકના દિવસ	૩૦
મહિનાનાં પખવાડીઆં	૨
મહિનાનાં અઠવાડીઆં	૪
અઠવાડીઆના દિવસ	૭
દિવસના પહોર	૮
પહોરની ઘડી	૭॥
ઘડીના પળ	૬૦
પળની વિપળ	૬૦

૧૮ વખત માપવાની અંગ્રેજી ધાત

દિવસ એકના કલાક	૨૪
કલાક એકની મિનિટ	૬૦
મિનિટના સેકંડ	૬૦

ધાતોનાં પલાખાં.

સાડી ત્રણ કોરીના દોકડા કેટલા ? જ	ચોરાશી ઊઠે	૮૪
છત્રીશ દોકડાના ઢીંગલા કેટલા ? જ	ચોવીશ દોઢે	૨૪
સવાશેરના નવા દોકડા બાર કેટલા ?	ચાળીશે સવા	૫૦
અઢીમણની અઢીશેરી કેટલી ?	અડતાળી સવા	૬૦
સવાછ ખાંડીના મણ કેટલા ?	૬॥×૨૦	૧૨૫
પોણા ગદીઆણાના વાલ કેટલા ?	સોળ પોણે	૧૨
સવા વાલની રતી કેટલી ?	ત્રણ સવાયું	૩॥

છપ્પનવાલના ગદીઆણા કેટલા ?	સોળે ભાગે છપ્પન માટે ૩॥
પોણા બે ગજના તસુ કેટલા ?	૧॥।×૨૪ ૪૨
અઢી સૈના માપ કેટલા ?	આઠે અઢીએ ૨૦
છન્નું સૈની કળશી કેટલી ?	સોળ છક છન્નુ માટે ૬

—o—

સંખ્યા ૧

૧	એક	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦	અબજ
૧૦	દશ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	ખર્વ
૧૦૦	સો	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	નિખર્વ
૧૦૦૦	હજાર	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	મહાપદમ
૧૦૦૦૦	દશ હજાર	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	શંકુ
૧૦૦૦૦૦	લાખ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	જલદી
૧૦૦૦૦૦૦	દશ લાખ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	અંત્ય
૧૦૦૦૦૦૦૦	કરોડ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	મધ્ય
૧૦૦૦૦૦૦૦૦	દશ કરોડ	૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦	પરાર્ધ

૧ નવો શીખાઊ સંખ્યા માંડવામાં ભૂલ ન કરે તે માટે કોઠો પાડી શીખવવું. કોઠાને મથાળે સંખ્યાનાં નામ લખવાં. પછી સંખ્યા બોલનાર જે અંક બોલે તે ખાનામાં તે અંક માંડવો. અને જે અંક ન બોલે તે ખાનામાં મીંડું મૂકવું. હજાર, લાખ અને કરોડના બબે આંક છે માટે તેનો એક અંક બોલવામાં આવે તો દશ હજાર. દશ લાખ કે દશ કરોડના ખાનામાં મીંડું મૂકવું. વધારે મહાવરો થયા પછી કોઠા વગર સંખ્યા લખાવવી.

આ સંખ્યા ઉલટી પણ બોલતાં શીખવવી કે ઉતરતો અંક શેનો આવશે તે ઝટ જણાય. દશ લાખ સુધીની સંખ્યા છોકરાને અને દશ હજાર સુધીની કન્યાને શીખવવી બસ છે.

સંખ્યા તથા સરવાળા.

દશ લાખ	લાખ	દશ હજાર	હજાર	સો.	દશ	એક.	
૪	૦	૦	૪	૦	૩	૯	ચાળીશ લાખ ચારહજાર ઓગણ ચાળીશ.
	૯	૦	૭	૫	૦	૭	નવ લાખ સાતહજાર પાંચસો સાત
		૯	૦	૦	૫	૨	નેવુ હજાર બાવન
				૭	૦	૯	સાતસો નવ.
૫	૦	૦	૨	૩	૦	૭	પચાશલાખ બે હજાર ત્રણુસો સાત.
૧૦	૦	૦	૪	૬	૧	૪	

	કોરી	દોકડા	કોરી	ઢીંગલા	મણ.		શેર
કોરી.	૪૬૯।।	૩	૨૩૨।।	=।			
૫૯૨।।	૫।૫૯	૧	૯૯।।।	≡।।।	૨।।	૩)	=
૭૯૭।	૪૨૭।।।	૧।।	।૫૬।	૦।।।	૩।।।	૪	-।।
૯૦૯।।।	૧૯)	૫।।	૭।।।	-।।	૬।।	૨।।	=।।
૨૨૯૯।।	૧૪૭૫।।।	૫	૩૯૬।।।	૦।	૧૨।।।	૯।।।	≈

૧ બાદબાકી.

(૧)	(૨) કો.	દો.	(૩) કો.	ઢી.	(૪) મ.		શે
૩૦૯	૯૩।	૩।।	૯૬।।	-।।	૨૬)	૨)	≈
૧૯૭	૭૯।।।	૫।।	૮૯।।।	≡।।।	૧૮।।।	૫)	-।।
૧૧૨	૧૩।	૪	૬।।	-।।।	૭)	૯)	૦।।

૧ નવી પદ્ધતિએ સધળી નિશાળોમાં આંકથી શીખવવામાં આવે તો આંકનીજ સાથે સરવાળા, બાદબાકીનો વિષય એટલો ખેડાઇ

હિંદુઓના બાર મહિના.

૧	કારતક	૫	ફાગણ	૯	અશાડ
૨	માગશર	૬	ચૈત્ર	૧૦	શ્રાવણ
૩	પોષ	૭	વૈશાખ	૧૧	ભાદરવો
૪	માહા	૮	જેઠ	૧૨	આશુ

તિથિઓનાં નામ.

લખવામાં				બોલવામાં.	
૧	પડવો	૬	છઠ	૧૧	અગીઆરસ
૨	બીજ	૭	સાતમ	૧૨	બારસ
૩	ત્રીજ	૮	આઠમ	૧૩	તેરસ
૪	ચોથ	૯	નોમ	૧૪	ચૌદસ
૫	પાંચમ	૧૦	દશમ	૧૫	પૂનેમ

રહે કે તે વિષય શીખવો ઘણોજ સુગમ થાય; પણ ઉલટું જૂની પદ્ધતિએ કેટલાક મેહેતાજી આંક શીખવે આંકના અર્થ સમજાવે નહીં. વત્તા, ઓછા તે શું તેનો ખરો ચિતાર આપ્યા વગર એક દમ સરવાળા બાદબાકી શરૂ કરે, તેથી છોકરાંને એ ઘણું મુશ્કીલ થાય છે અને છેક અંગ્રેજી સ્કૂલોમાં ચડીને પણ છોકરા સરવાળા બાદબાકી કરવામાં આંગળીના વેઢાનો ઉપયોગ કરતા જણાય છે માટે દરેક શિક્ષકે એ વિષય વાસ્તવિક રીતે શીખવવો અને આંક તથા સરવાળા ઇત્યાદિકનો વ્યવહારમાં ઉપયોગ બાળકો કરી જાણે તે તરફ લક્ષ રાખવું.

---o---

૧ સાતવારનાં નામ.

૧	સોમ	૩	બુધ	૫	શુક્ર	૭	રવિ
૨	મંગળ	૪	ગુરૂ	૬	શનિ		

વરસની મોટી ૩ ઋતુ (મોસમ)

૧ શિયાળો. ૨ ઉનાળો. ૩ ચોમાસું.

મોટા તેહેવારો હિંદુના

પડવો	કારતક શુદિ ૧
દેવદીવાલી	કારતક શુદિ ૧૧
સંક્રાંત	જાનેવારીની બારમી તારીખે
વસંતપંચમી	માહા શુદિ ૭
શિવચૌદશ (શિવરાત્રી)	માહા વદિ ૧૪
ઘેરીઆ ચૌદશ	ફાગણ શુદિ ૧૪
હોળી	ફાગણ શુદિ ૧૫
પડવો (ધૂળેળી)	ફાગણ વદિ ૧
રામનવમી	ચૈત્ર શુદિ ૯
અખાત્રીજ (અક્ષય તૃતિયા)	વૈશાક શુદિ ૩
ભીમ અગીઆરસ	જેઠ શુદિ ૧૧
આસાડી ચંદ્ર	અશાડ શુદ ૨

---

૧ એજ વાર કાગળ વિગેરેમાં લખવો હોય ત્યારે ૧ સોમે ૨ ભોમે ૩ બુધે ૪ ગરેઉ ૫ શુક્રે ૬ શનેઉ ૭ રવેઉ એમ લખાય છે. ગુરૂવારને બૃહસ્પતિ પણ કહેછે.

શીળ સાતેમ	શ્રાવણ વદિ ૭
જન્માષ્ટમી	શ્રાવણ વદિ ૮
વિજ્યા દશમી (દશેરા)	આશુ શુદિ ૧૦
કાળીચતુર્દશી (રૂપ ચૌદશ)	આશુ વદિ ૧૪
દીપોત્સવી (દિવાળી)	આશુ વદિ ૦))

અંગ્રેજી બાર મહિના.

૧ જાન્યુઆરી.	૭ જુલાઇ.
૨ ફેબ્રુઆરી.	૮ આગસ્ટ.
૩ માર્ચ.	૯ સપ્ટેંબર.
૪ એપ્રિલ.	૧૦ અક્ટોબર.
૫ મે.	૧૧ નવેંબર.
૬ જુન.	૧૨ ડિસેંબર.

મૂળાક્ષરો.

(સ્વરો.)

અ આ ઇ ઈ ઉ ઊ એ ઐ ઓ ઔ અં અઃ

(વ્યંજનો.)

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ છ જ ઝ ઞ ટ ઠ ડ ઢ ણ ત થ દ

ધ ન પ ફ બ ભ મ ય ર લ વ શ ષ સ હ ળ ક્ષ જ્ઞ

—:o:—

બારાખડી.

ક કા કિ કી કુ કૂ કે કૈ કો કૌ કં કઃ

ખ ખા ખિ ખી ખુ ખૂ ખે ખૈ ખો ખૌ ખં ખઃ

ગ ગા ગિ ગી ગુ ગૂ ગે ગૈ ગો ગૌ ગં ગઃ

ઘ ઘા ઘિ ઘી ઘુ ઘૂ ઘે ઘૈ ઘો ઘૌ ઘં ઘઃ

ચ ચા ચિ ચી ચુ ચૂ ચે ચૈ ચો ચૌ ચં ચઃ

છ છા છિ છી છુ છૂ છે છૈ છો છૌ છં છઃ

જ જા જિ જી જુ જૂ જે જૈ જો જૌ જં જઃ

ઝ ઝા ઝિ ઝી ઝુ ઝૂ ઝે ઝૈ ઝો ઝૌ ઝં ઝઃ

ટ ટા ટિ ટી ટુ ટૂ ટે ટૈ ટો ટૌ ટં ટઃ

ઠ	ઠા	ઠિ	ઠી	ઠુ	ઠૂ	ઠે	ઠૈ	ઠો	ઠૌ	ઠં	ઠઃ
ડ	ડા	ડિ	ડી	ડુ	ડૂ	ડે	ડૈ	ડો	ડૌ	ડં	ડઃ
ઢ	ઢા	ઢિ	ઢી	ઢુ	ઢૂ	ઢે	ઢૈ	ઢો	ઢૌ	ઢં	ઢઃ
ણ	ણા	ણિ	ણી	ણુ	ણૂ	ણે	ણૈ	ણો	ણૌ	ણં	ણઃ
ત	તા	તિ	તી	તુ	તૂ	તે	તૈ	તો	તૌ	તં	તઃ
થ	થા	થિ	થી	થુ	થૂ	થે	થૈ	થો	થૌ	થં	થઃ
દ	દા	દિ	દી	દુ	દૂ	દે	દૈ	દો	દૌ	દં	દઃ
ધ	ધા	ધિ	ધી	ધુ	ધૂ	ધે	ધૈ	ધો	ધૌ	ધં	ધઃ
ન	ના	નિ	ની	નુ	નૂ	ને	નૈ	નો	નૌ	નં	નઃ
પ	પા	પિ	પી	પુ	પૂ	પે	પૈ	પો	પૌ	પં	પઃ
ફ	ફા	ફિ	ફી	ફુ	ફૂ	ફે	ફૈ	ફો	ફૌ	ફં	ફઃ
બ	બા	બિ	બી	બુ	બૂ	બે	બૈ	બો	બૌ	બં	બઃ
ભ	ભા	ભિ	ભી	ભુ	ભૂ	ભે	ભૈ	ભો	ભૌ	ભં	ભઃ
મ	મા	મિ	મી	મુ	મૂ	મે	મૈ	મો	મૌ	મં	મઃ
ય	યા	યિ	યી	યુ	યૂ	યે	યૈ	યો	યૌ	યં	યઃ
ર	રા	રિ	રી	રુ	રૂ	રે	રૈ	રો	રૌ	રં	રઃ
લ	લા	લિ	લી	લુ	લૂ	લે	લૈ	લો	લૌ	લં	લઃ
વ	વા	વિ	વી	વુ	વૂ	વે	વૈ	વો	વૌ	વં	વઃ
શ	શા	શિ	શી	શુ	શૂ	શે	શૈ	શો	શૌ	શં	શઃ
ષ	ષા	ષિ	ષી	ષુ	ષૂ	ષે	ષૈ	ષો	ષૌ	ષં	ષઃ
સ	સા	સિ	સી	સુ	સૂ	સે	સૈ	સો	સૌ	સં	સઃ
હ	હા	હિ	હી	હુ	હૂ	હે	હૈ	હો	હૌ	હં	હઃ
ળ	ળા	ળિ	ળી	ળુ	ળૂ	ળે	ળૈ	ળો	ળૌ	ળં	ળઃ

ક્ષ ક્ષા ક્ષિ ક્ષી ક્ષુ ક્ષૂ ક્ષે ક્ષૈ ક્ષો ક્ષૌ ક્ષં ક્ષઃ
જ્ઞ જ્ઞા જ્ઞિ જ્ઞી જ્ઞુ જ્ઞૂ જ્ઞે જ્ઞૈ જ્ઞો જ્ઞૌ જ્ઞં જ્ઞઃ

ડિક્ટેશનના અઘરા શબ્દો.

પેહેલી ચોપડીમાંથી.

પૈસો.	લૂગડાં.	ભેંસ.	ઊંદર.
પીળું.	શી ?	ચૂલામાં.	મીંદું.
ઝટ.	નાંખીએ.	નિશાળ.	કબૂતર.

બીજી ચોપડીમાંથી.

હેઉં.	અવસ્થા.	જન્મતી.	મુદ્દલ.
ફરિયાદ.	પરીક્ષા.	સોંપ્યો.	વસ્તુ.
લુચ્ચાઇ.	નિત્યે.	સ્નેહ.	પૃથ્વી.
પ્રસાદ.	વિચાર્યું.	સરસ્વતી.	પરમેશ્વર.
ચિત્ત.	માર્ગે.	વિદ્યા.	ભાગ્યશાળી.

ત્રીજી ચોપડીમાંથી.

ડાહ્યો.	કૃપણ.	પુણ્ય.	વિશ્વપતિ.
દક્ષિણી.	જુક્તિ.	સામર્થ્ય.	ગૃહસ્થ.
સંગ્રહ.	મચ્છર.	દર્પણ.	ધર્મ પુસ્તક.
અર્થ.	મૂર્ખાઇ.	અજ્ઞાની.	મૂળાક્ષર.

ઝાહેર ખબર.

આ પુસ્તક દરેક તાલુકા સ્કૂલ માસ્તર પાસેથી, તેમજ મોટા શેહેરોના જાણીતા પુસ્તકો વેચનાર પાસેથી અને ભુજમાં દરબારી બુક ડીપોમાંથી તથા અમારે ત્યાંથી પણ મળશે, પચાશ અને તેથી બધારે નકલો સામટી મંગાવનારને પંદર ટકા કમીશન વાળી આપવામાં આવશે.

